

VIII. évfolyam 10. szám
2007. október 8.

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem
hallgatóinak és
közalkalmazottainak lapja

→ Halász Béla akadémikus nyolcvan éves

→ Füstmentes kampány
– Dobrev Klára az egyetemi óvodában

Bizonytalanságban is biztosan

Lapszámunk tartalmából

Bensőséges ünnep az Akadémián

Igaz, bensőséges hangulatú ünnepség színhelye volt a zsúfolásig megtelt felolvasóterem a Magyar Tudományos Akadémián, ahol ez év szeptember 12-én a Semmelweis Egyetem Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet, több szaktársaság (anatómia, idegtudomány, endokrinológia) és az MTA Orvosi Tudományok Osztálya rendezésében **Halász Béla** akadémikust köszöntötték 80. születésnapja alkalmából.

Füst nélkül könnyebb!

Elég! címmel indult az a nőknek szóló füstmentes kampány, melyet az Országos Tisztviselői Hivatal (OTH) a Lilly Hungária Kft.-vel közösen szervez, **Dobrev Klára** személyes védnökségével. A miniszterelnök felesége, mint hajdani dohányos állt a kampányozók közé, nevét, sőt jelenlétét is adva ehhez a rendkívül fontos, ám pártsemleges ügvhöz. A kampánysorozat egyik állomása a Semmelweis Egyetem óvodája volt szeptember 12-én.

Sportban az egészség

Bár **Pavlik Gábor** professzor nemrégiben visszavonult a TF Egészségtudományi és Sportorvosi Tanszékének vezetéséről, de nem hagyott fel a további munkálkodással. Pályája során sohasem akart lemondani semmiről, mint a következő interjúból kiderül: életében egyaránt helye volt az oktatásnak, a kutatásnak és a gyógyításnak. Az egykori vízilabdázó jó ideje már a válogatott csapat sportorvosa, és következetesen hirdeti a sport, a mozgás betegségmegelőző szerepét.

Segítő háló tehetséges fiataloknak

Ebben a félévben Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program indul egyetemünkön. Az egyetem rektora ez vezetése eltökélt abban, hogy a mai nehézségeink között is megteremtse a módját annak, hogy a korábbián lényegesen átfogóbb, alaposabb, személyesebb törődést, lehetőséget kapjanak képességeik kibontására és továbbfejlesztésére a nálunk tanuló, dolgozó kiemelkedő fiatalok. Ismertetőt olvashatnak a program titkártól, **Csermely Péter** professzortól, és itt találják a felhívást is.

Egyetemi sportolási iránytű

Gazdasági helyzetünkről

A második éve tartó makrogazdasági és ágazati megkorlátozások az egyetem gazdálkodására is egyre nehezebben kivédhető negatív hatásokkal járnak. 2006 utolsó negyedévében az OEP bevételei – a TVK fölötti teljesítmények depresszív finanszírozásának 2006. július 1-i eltörlése miatt – jelentősen csökkentek, az OKM támogatásból elvonásra került 212 millió Ft, illetve a pályázati és rezidenstámogatások, illetve bevételek egy része 2007-re húzódtott át. Mindezzel emelkedtek az energiaárak, növekedtek az ÁFA terhek, és változott a közalkalmazotti bértábla.

Hasznos információk az HMAA cseregyakorlatról

A márciusban alakult HMAA-MSSC Amerikai Magyar Orvosszövetség – Sarasota Orvostanhallgató Társaság Egyesülete (névváltoztatás után HMAA-SAC – Student Alumni Club) augusztus 10-11-én a Balatonfüredi Állami Szívkórházban konferenciát tartott. A cikk a többi közt szeretné felhívni a figyelmet a Buffalo-i cseregyakorlat kínálta kiváló lehetőségekre.

Hírek, események – röviden

Kongresszus az élet méltóságáért

Az Európai Palliatív Ellátási Szövetség (EAPC) június 7-9. között Budapesten rendezte meg 10. kongresszusát, 2100 résztvevővel. A hivatalos megnyitót **Sólyom László** köztársasági elnök úr tartotta. A hospice és palliatív szakma legnagyobb nemzetközi rendezvényének kiemelt témái a súlyos állapotú betegek – felnőttek és gyermekek – kezelése, a palliatív ellátásban tapasztalható regionális különbségek feltérképezése és csökkentése, valamint a végstadiumú betegek gondozásának szociális és kulturális aspektusai voltak. A kongresszus szervezésében egyetemünk Magatartástudományi Intézetének Tanatólógia Munkacsoportja kiemelt szerepet vállalt.

Ötcsillagos komfort és minden, ami szem-szájnak ingere

Gólyákról, reptetésről, évkézdésről egy tatai anxiz

Csak weben olvasható cikkeink

Dr. Barabás András: Példaképek, befolyások – egy orvostanhallgató emlékei a magyar és az angol orvosi oktatásról

Barabás doktor ezzel a címmel tartott előadást a Semmelweis Egyetem Baráti Körének 2007. április 25-i összejövetelén. Ezen írása tartalmazza az előadáson elhangzottakat is.

Középpontban a metabolikus szindróma

Negyedik éve látja el értékes orvosi és gyógyszerészeti ismeretekkel az érdeklődőket a Richter Tudós Klub. A május eleji NET-beli rendezvényt abban bizva nyitotta meg prof. dr. **Tulassay Tivadar** rektor, hogy a résztvevők ezúttal is sokat tanulnak majd. Nos, utólag elmondható: az előadók jövőtől komoly ismeretanyagot gyarapodhattak a metabolikus szindrómáról, s legfőbb jellemzőiről – hipertóniáról, elhízásról, diabéteszről és lipidanyagcsere-zavar – a zömmel belgyógyász jelenlétével.

Semmelweis Egyetem újság megjelenése

Lapszám	Lapzárta	Megjelenés várható ideje
12. lapszám	október 24.	november 9.
13. lapszám	november 13.	november 29.
14. lapszám	november 27.	december 14.

E lapszámunk címlapját **Romvári János** készítette.

A címlapon fent: **Halász Béla** akadémikus, lent **Dobrev Klára**, a miniszterelnök felesége az egyetem óvodájában (Cikk a 4. oldalon). Fotó: **D. Kiss Balázs**

www.ujsg.sote.hu

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi-, Egészségtudományi-, Fogorvostudományi-, Gyógyszerésztudományi-, Testnevelési és Sporttudományi Kara hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik kéthetente – ISSN 1586-6904

A szerkesztőbizottság elnöke és felelős kiadó: **Dr. Donáth Tibor** professzor (Anatómiai-, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, 1094 Bp., Tüdőltő u. 58.) e-mail: donath@ana.sote.hu, telefon: 215-6920/3645

Felelős szerkesztő: **Tolnai Kata** – telefon: 06-20-825-9747, e-mail: ujsg@bkt.sote.hu
Szerkesztőség: 1085 Bp., Rökk Szilárd u. 13., telefon/fax: 267-61-66 (üzenetregítővel)

A szerkesztőbizottság tagjai: **dr. Voszka István** (ÁOK) T.: 4063, **Plichta Anikó** (EFK) T.: 486-5910, **dr. Donáth Tibor** (FOK) T.: 3645, **Bubényák Máté** (GYOK) T.: 3073, **Végh László** (TF) T.: 487-9215, **Kún Éva** T.: 06-30-269-6302, **Márton Emőke** (DI) T.: 5286, **dr. Szabóné Balogh Clarissa** (KK) T.: 5263, **Kaszap Balázs** T.: 3922, **dr. Jákó Kinga** (SMIF) T.: 5247, **Kormos Andrea** (GFI) T.: 5247

Tördelés és web: **Szeberényi Ferenc** – Nyomdai munka: **Bodon Attila**
Full text internetes változat: <http://www.ujsg.sote.hu>, felelős: **dr. Altdorfer Károly**

Ötcsillagos komfort

Nos, ezt kapta mindenki, aki lakója volt a majdnem össz-egyetemi gólyatáborban a jól bevált tatai táborban. Nem tudom, mi teszi, hogy a hangulat szinte fergeteges minden évben. Próbálok a buja természetet fogni. Hiába, itt nem a víz zsong megállás nélkül, vagy a szellő, hanem a szépművészi egyetemi ifjak, akik legelőbb is nagyot mulatnak boldog mámorukban, hogy immár nem csak várományosok, hanem az ország vezető egyetemének polgári státuszát nyerik el pillanatokon belül. Mindennek jócskán megadják a módját a szervezők, a bizonyos IÖCS kiválasztott tagjai. Zenekarukban idén a főkarmester **Lőrincz Ákos** ÁOK-hallgató, társa e státuszban **Rébb Anikó** ELTE biológus hallgató volt.

Ha a kedves olvasó azt hiszi, ez az írás pótolni képes a jelenlétet augusztus 23-28. között a tatai tó partján, az bizony tévedésben van. Mert, ha mindent sorban el is tudnék mesélni, amit ott hallottam és láttam, az se pótolná a megismételhetlent: a hangulatot, az áradó energiahullámokat, amit a hallgatók vidám hömpölygése sdít fel és okoz. Persze ezt nem így élik meg, ők egyszerűen csak vannak, figyelnek, jönnek-mennek, de – legalább is a maguk számára – észrevétlenül árasztják szanaszét a lendületet, örömet és várakozást. Rácsatlakozom erre az energiafolyamra, rögtön könnyebb a mosolygás. Tetszik a dolog. Főleg, amikor arról hallok, hogy bár mindenkinek lenne külön fekvőhelye, de nem nagyon akarnak szeparáltan szundítani, így általában egy szobába zsúfolódva töltik az alvási szánt igen csekély időt, hogy ez alatt is együtt lehessenek.

Hogy akkor mit is takar a címbeli ötcsillagos komfort? Az világos, hogy nem Hilton elhelyezést, hanem valójában annál sokkal többet. A pont jót, az eleget, a várakozás varázslatos lehetőségét. Lelki-közérzeti luxust. Kérdezem őket: milyen itt lenni? Senkitől nem kapok negatív választ. Hú, nagyon jó, minden klassz (nem tudom miért, de eszembe jut az ebédelői sörfutár szolgálat), szóval egyszerűen szuper, nem is gondoltuk volna, hogy ennyien eljönnek, hihetetlenül jó... Mondják ezt azok, akik még tudnak beszélni, vagyis nem az instruktorok, mert nekik az érkezés napját követő reggelre már nem marad hangjuk. Ez így van rendjén. Ebből is látszik, hogy az élettani törvényszerűségek rendíthetetlenül működnek: a kevés alvás például itt is fárasztó, bár senkit nem érdekel. A reményhadat – ahogy hívom őket –, kemény fából faragták.

És ez persze kell, hogy a legnehezebb egyetemet ne csak elkezdni, de elvégezni is képesek legyenek.

Tolnai Kata

Bensőséges ünnep az Akadémián

*Igazi, bensőséges hangulatú ünnepség színhelye volt a zsúfolásig megtelt felolvasóterem a Magyar Tudományos Akadémián, ahol ez év szeptember 12-én a Semmelweis Egyetem Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet, több szaktársaság (anatómia, idegtudomány, endokrinológia) és az MTA Orvosi Tudományok Osztálya rendezésében **Halász Béla** akademikust köszöntötték 80. születésnapja alkalmából.*

Az ünnepelt tudományos munkásságát **Nagy György** professzor ismertette. Ezt követően a díszülést vezető **Szél Ágoston** professzor egymás után szólította a laudátorokat: **Vizi E. Szilvesztert**, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, **Hámori Józsefet**, az MTA alelnökét, **Romics Lászlót**, az MTA Orvosi Tudományok Osztálya elnökét, **Sótonyi Pétert**, az Egészségügyi Tudományos Tanács elnökét, **Vécsei Lászlót**, a MOTESZ elnökét, **Tulassay Tivadart**, a Semmelweis Egyetem

■ Szél Ágoston előadása közben

rektorát, **Karádi Istvánt**, egyetemünk dékánját, **Szél Ágostont**, a Semmelweis Egyetem Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézetének igazgatóját, a MAT elnökét, **Rácz Károlyt**, az Endokrinológiai Társaság elnökét, **Antal Miklóst**, az Idegtudományi Társaság elnökét, **Réthelyi Miklós** anatómus professzort, **Székely György** és **Jobst Kázmér** professor emeritusokat.

Valamennyi köszöntő, az ünnepelt világ-szerte elismert tudományos eredményeinek

■ Nagy György és Halász Béla

kiemelése mellett, a különleges emberi kvalitásokat hangsúlyozta, a szerénységet, a humanitást, a becsületet és az empátiát a közösségekben, a vezetői munkában. Egy olyan páratlan személyiség képe és életútja rajzolódott ki a hallgatóság előtt, mely 1927. július 4-én egy kis Tolna megyei falúból, Kalaznóból indult el, majd a bonyhádi evangélikus gimnáziumon, a pécsi orvostudományi egyetemen keresztül vezetett a Magyar Tudományos Akadémia alelnökségéig. Ezt a nyolcvan évet mindig az egyenes gerinc, a szerénység, a hit és akarat jellemezte, mindenkor tántoríthatatlan hűség és becsület a tudomány és az oktatás szolgálatában.

Az alkalomra a Semmelweis Kiadó VincArt Group – Nagy György professzor irányításával – „Lines in Béla Halász's album 2007” címmel CD-n adta ki az ünnepelt születésnapjára írt méltatásokat, hazai és kiváló nemzetközi nagyságok tollából: **Kosáry Domokostól Akira Amuráig**, ki nem felejtve **Luciano Martinit**, **William Ganongot** és **Ron de Kloet**.

Tudományos személyiségek tisztelegnek a 80 éves tudós előtt és a személyes élmények, találkozások emlékein túl kirajzolódik egy világhírű kutató munkássága és eredményei, mely e helyen csak töredékében említhető: általános tudományos elismerés a hypophysis-funkció hypothalamikus szabályozása terén elért úttörő eredményekért, a hypothalamusban a hypophyser area felfedezéséért, valamint azért a forradalmi utat nyitó metodikáért, ami „Halász-kés” néven került be a nemzetközi szakirodalomba.

A méltó tisztelgés Halász professzor születésnapján sokáig emlékezetes élmény marad minden résztvevő számára.

A Semmelweis Egyetem újság nevében magunk is még sok sikeres alkotó évet kívánunk Halász Béla professzornak!

Dr. Donáth Tibor

Halász Béláról

Lines in Professor Béla Halász's album 2007 címmel CD hordozón, a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet felkérésére, a Semmelweis Kiadó VincArt Group tervezésében és kivitelezésében készült gyűjteményes kiadványban az akadémikus 80. születésnapja alkalmából pályatársak, barátok nyilatkoznak **Halász Béla** professzorról és a hozzá fűződő kapcsolatokról. A teljesség igénye nélkül közlünk alább néhány idézetet.

Réthelyi Miklós professzor a következőket írja: „Halász Béla (...) már a rendszerváltást messze megelőző évtizedekben is úgy formálta intézetét, hogy ott a munkára és annak keretei között egymás segítésére tudtuk a figyelmünket és erőnket összpontosítani. A Semmelweis Egyetem tanári karában pedig, a politikai rendszertől függetlenül, tudásával, emberségével, és kedvességével Halász Béla minta volt, az illeszkedési vonalat jelentette.”

Hámori József a többi közt a következőket mondja róla: „Halász Béla, mint az anatómia oktatója, híres volt – ma is az – élvezetes, még a medikusok számára is könnyen érthető, ugyanakkor rendkívüli precizitással összeállított előadásairól, amelyekkel, egész példaeértékű oktatómunkájával, a mindenkori nagy anatómus professzorok egyike lett.

Halász Béla karizmatikus személyisége valamennyiünk számára, akik szerencsések önt ismerhetni, követendő példa. Kívánunk további hosszú alkotó életet a most fiatal 80 éves Halász Bélának!”

Palkovits Miklóstól idézve: „Halász professzor mindig elérhető, mindig udvarias, kedves és segítőkész. S ha mindehhez hozzáteszem példamutató egyenességét, céltudatosságát, szakmája iránti szeretetét és tiszteletét, nem kell külön mondanom, hogy miért jelent számomra példát, és barátsága mennyire megtisztelő számomra. (...) A Halász-kés fogalom lett a neuroanatómiában és neuro-endokrinológiában, Halász professzor a kés használata nélkül is sok újat alkotott azóta, és alkot ma is, sok fiatalat nevelt és nevel. Kívánom, hogy mindez még sokáig így legyen.”

(tol)

Életmű Díj

A Nemzetközi Gyógyszerészeti Szövetség (FIP) pekingi Világkongresszusán **Vincze Zoltánt**, az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet egyetemi tanárát, egyetemünk Gyógyszerésztudományi Karának előző dékánját tüntetette ki a 2007. évi FIP Gyógyszerészeti Életmű Díjjal szeptember 2-án. A díj indoklásában részletesen méltatják a professzornak a GYTK szakmai irányításában és fejlesztésében, a magyar, közép-európai és nemzetközi gyógyszerészeti társaságok munkájában, a hazai rendszerváltás utáni patika-privatizációban, a Magyar Gyógyszerész Kamara megalapításában

végezt példamutató szerepvállalását.

A rangos kitüntetéshez ezúton is gratulálunk! A professzorral készült interjú a Semmelweis Egyetem újság későbbi lapszámában közlünk.

További információk: <http://www.fip.org/files/news/LifetimeAchievementPharmPract.pdf>.

BM

Füst nélkül könnyebb!

Elég! címmel indult az a nőknek szóló füstmentes kampány, melyet az Országos Tisztiorvosi Hivatal (OTH) a Lilly Hungária Kft.-vel közösen szervez. Dobrev Klára személyes védnőkségeivel. A miniszterelnök felesége, mint hajdani dohányos állt a kampányozók közé, nevét, sőt jelenlétét is adva ehhez a rendkívül fontos, ám pártsemleges üggyhöz. A kampánysorozat egyik állomása a Semmelweis Egyetem óvodája volt szeptember 12-én. A dohányzó anyákat legeredményesebben gyermekeiken keresztül lehet elérni és meggyőzni a szokásuk káros hatásairól. Az egyetemi óvoda csöppsegei és óvónői garantáltan füstmentesek – mondta el az óvoda vezetője, Daróci Sándorné, aki több hónapos előkészítő munkával, az óvodát kívül-belül kicsinosítva adott helyet e rendezvénynek.

Leghatékonyabb a prevenció

A vendéglátó **Tulassay Tivadar** rektor nagy tisztségnek nevezte, hogy e rendezvényt befogadhatta az egyetem óvodája. Mint gyermekgyógyász is elkötelezett híve a prevenciónak, amit a terhesség előtt el kell kezdeni, hiszen a civilizációs betegségek már a méhben eldőlnek – hívta fel a figyelmet. A kialakult betegségekért mindössze húsz százalékban tehető felelőssé genetikai tényezők, a döntően nagyobb százalékot szociális és kulturális okok hordozzák. Prevencióval lényegesen jobb eredményt lehetne elérni, mint gyógyszerekkel, de ennek felismerése még nem általános a lakosság körében. Bibliai történettel, a zsidó nép Egyiptomból való kivonulását követő negyven éves vándorlásával példálózott, mondván: egy generációnak ki kell halnia, hogy

hallott szóból, a hangoztatott érvekből, hanem a mintából tanulnak. Példát hozott egy, az épületben tiltott dohányzás miatt az iskola előtt füstölő tanárról, aki a kapuban cigaretta várja a gyerekeket. Pedig a pedagógus is mintát ad a tanítványnak, s bár az iskola tiltja a dohányzást, a negatív példát mégsem tudja ilyen módon véglegesen száműzni.

Az óvodai kor szinte a legmeghatározóbb egy emberéletben. Hat-hétéves korra tulajdonképpen eldől a gyermek sorsa, beleértve egészségi kilátásait is. Saját példából mondja, hogy leszokni a cigarettáról nagyon

■ Mindent tudnak a dohányzás ártalmairól

nehéz, de lehetséges. A felelősség bizony közös: óvodáé, iskoláé, de legfőképpen a szülőké.

Passzív dohányos gyermekek

Molnár Kornélia helyettes országos tisztifőorvos megdöbbentő adattal kezdte hozzászólását: Magyarországon a gyermekek negyven százaléka kényszerül családi körben rendszeresen füstöt belélegezni. A szülői dohányzás nemcsak a környezeti dohányfüst révén veszélyezteti a kicsik egészségét,

hanem – amint azt korábban Dobrev Klára kiemelte – viselkedési mintaként is szolgál, és kihat a későbbi szokásokra – hangsúlyozta. Sajnos, az adatok az utóbbi években sem mutatnak javulást, amit alátámaszt az a tény is, hogy kimondottan a nők, és ezen belül az anyák körében növekszik ez a káros szenvedély. Molnár doktornő a többi közt elmondta, hogy az „Elég!”- Nők a dohányfüstmentes életért program kiemelten foglalkozik a dohányzás és az anyaság, valamint a kiskorúak egészségének védelmével.

A tapasztalatok szerint a dohányzó anyákat legeredményesebben gyermekeiken keresztül lehet elérni és meggyőzni a dohányzás káros hatásairól. Ezért került a programba a Semmelweis Egyetem óvodája is. Itt játékos felvilágosító foglalkozások keretében az óvoda-

pedagógusok olyan információkat, ismereteket adnak át a gyermekeknek, amelyek segítik a dohányzást helytelenítő attitűd kialakulását. Meghirdetettek egy, az óvodáknak szóló rajzpályázatot is. A legtöbb rajzot benyújtó első három óvodát díjazták. A részletes pályázati kiírást is a www.elegprogram.hu oldalán találják.

Füstmentes osztályok és felnőttek

Ezzel egy időben az Elég! program keretében az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat az Egészségügyi Minisztérium támogatásával meghirdeti a „Füstmentes osztályok” programot is, ahol az iskolás gyerekeknek lesznek a tanév során hat hónapon keresztül olyan

események, feladatok, melyek a dohányfüstmentes élet választását segítik.

A program gondolt a felnőttekre is, és a leszokni vágyóknak meghirdette a „Hagyd abba és nyersz” nyereményjátékot. A játékban résztvevő dohányosok vállalják, hogy öt hétig, a Szív Világnapjától, szeptember 26-tól október 31-ig nem gyújtanak rá. A lényeg, hogy mindenki nyertes lesz, aki részt vesz a játékban és sikerül teljesíteni vállalását.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal felhívja a munkáltatók figyelmét, hogy vizsgálják meg a dohányzásra kijelölt helyek megfelelnek-e a nemdohányzók védelméről szóló törvényben foglaltaknak, mert novemberben rendszeres és összehangolt ellenőrzéseket terveznek az ország egész területén, melynek keretében ellenőrzik a jogszabály betartását.

Miközben mindezek elhangzottak a sajtótájékoztatón, az egyetemi óvodában foglalkozások zajlottak több helyszínen, ahol óvodásaink a dohányzás témakört beszéltek meg játékos keretek között. A sajtótájékoztató résztvevői természetesen bepillantást kaptak e programokba, sőt még egy kerámia medállal is megajándékoztak minket a csöppsegek. Későbbi lapszámunkban írunk még az egyetemi óvodáról.

Tolnai Kata

Fotók: D. Kiss Balázs

■ Dobrev Klára és Tulassay Tivadar a sajtótájékoztatón

a prevenció, és az egészség megőrzésének fontosságát megértő, azt megvalósítani képes új generáció nőjön fel.

Mintával nevelünk

A moderátor, **Péterfia Éva**, az OTH népegészségügyi főosztályvezetője ez után Dobrev Klárának adta át a szót, aki így kezdte: az ember sok ötletet tud adni másnak, hogy mit kellene jobban tennie, bezzeg saját magát rávenni a változtatásra, már nem olyan könnyű. Pedig ebben az esetben magunkat kell rávenni, hogy valamit másképp, jobban tegyünk – mondta Klára asszony. Az egészségünkért nem az egészségügy felelős, hanem mi magunk. Sőt, nem csak sajátunkért, hanem gyermekeink egészségéért is mi vagyunk a felelősek, hiszen ők nem a

Látás Világnapja

Október 11-én kiállítással, szűréssel (15 óra) és lakossági fórummal (17 óra) készülnek a szemészek a világnap megrendezésére a Szemészeti Klinika Tömő utcai épületében. Későbbi lapszámunkban beszámolunk az eseményről.

Sportban az egészség

Bár dr. Pavlik Gábor professzor nemrégiben visszavonult a TF Egészségtudományi és Sportorvosi Tanszékének vezetéséről, de nem hagyott fel a további munkálkodással. Pályája során sohasem akart lemondani semmiről, mint a következő interjúból kiderül: életében egyaránt helye volt az oktatásnak, a kutatásnak és a gyógyításnak. Az egykori vízilabdázó jó ideje már a válogatott csapat sportorvosa, és következetesen hirdeti a sport, a mozgás betegségmegelőző szerepét.

– Húsz éven át a vízilabda sportban éltem. A Fradiban kezdtem, aztán egyetemistaként az OSC-ben folytattam, később, pedig a BSE OB II-ben játszottam – kezdi a beszélgetést Pavlik professzor. – Közben 1967-ben lediplomáztam a Budapesti Orvostudományi Egyetemen és az Országos Munkaegészségügyi Intézet Kísérleti Élettani Osztályára kerültem kutatóorvosnak. Nagy reményű kutatómunka kezdődött ott akkoriban.

– **Ezek szerint nem gyakorló orvosnak készült, hanem kutatni akart?**

– Nem nagyon tudtam én még medikusként, hogy merre induljak el. A Külső Klinikai Tömbben, a mai Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézetben voltam diákkörös – együtt a jelenlegi vezetővel, **Kollai Márk** professzorral –, akkor még **Kovács Arisztid** professzor igazgatta. Onnan nevezték ki a Nagyváradi téri intézetbe két embert vezetőnek, és hát ők vittek magukkal. Így elindultam a kutatói pályán, amit nem nagyon bántam, erősen kacérokodtam a gondolattal, hogy élettanász legyek. Közben azért nagyon akartam tanítani is, bejártam hát a lakásom melletti egészségügyi szakiskolába mikrobiológiát és járványtant oktatni óraadóként. Aztán, amikor **Frenkl** doktort kinevezték a TF-re tanszékvezetőnek, idehívtak. Csábító volt az ajánlat, hogy sportközvetbe kerülhetek, taníthatok is. Csak amiatt aggódtam, hogy tudok-e majd olyan színvonalon kutatni, mint addig. Mivel azonban akkori munkahelyemen kezdett a labor elerőtlenedni, döntöttem. 1973 januárjában idejöttem.

Szív-keringési vizsgálatok

– **Ma pedig már 2007-et írunk...**

– Bizony... Akkor még a régi épületben dolgoztunk, a mostani még fel sem épült, 1987-ben költöztem át ebbe a szobába. Biztatónak indult a kezdés a TF-en, **Frenkl** doktortól ugyanis azt a megbízást és bátorítást kaptam, hogy próbáljak állatkísérletes alapokat teremteni, fél év alatt sikerült. Ha kinézünk az ablakon, akkor ott szemben látható egy nagy terem, azt rendeztettem be az élettan gyakorlati oktatásához, annak hátsó, leválasztott részében tartottuk a patkányokat. És nekiláthattunk a különféle szervezeti reakciók vizsgálatának edzett és nem edzett állatokon. Célzatosan edzettük a kiválasztott patkányokat. Az első heti – naponta félórás – úszás után, növekvő mennyiség-

■ Pavlik Gábor

ben 4mg/100g súlyt kötöttünk a farktőre, és három hónap múltán eljutottunk a napi 120 perces edzésig. A kellő edzettségi szint elérése után kezdődhetett a szív és vérkeringési vizsgálat, ezzel a témával foglalkoztam korábbi munkahelyemen is. Összehasonlítottuk az edzett és a nem edzett patkányok vérnyomását, pulzusszámát, a perctérfogatot, valamint vérnyomásemelő anyagok beadása után megnéztük a reakciók változását. Ez a vizsgálat adta a kandidátusi disszertációm törzsét, amivel már 1978-ban elkészültem, annyira jól haladtunk a kutatásban. A dolog szépsége, hogy az adott alapjelenségeket megnéztük – természetesen blokkolók beadása nélkül

– sportolókon és nem sportolókon is – TF-es hallgatókat és medikusokat vontunk be a vizsgálatba. S ez jól kiegészítette az állatkísérleteket, ahol a gyógyszeres beavatkozással részletesebb adatokhoz juthattunk. Szóval, reménytelenül formálódott itt a tudományos élet, és emellett elkezdtem oktatni, részben anatómiát, részben élettant. A tanítási kedvem egyre csak nőtt, mert a hallgatókkal való kapcsolatomban mindig az elején remekül alakult. Azóta is – hol kopogjam le – elég jó viszonyban vagyok velük, összeröhögünk, időnként részt vesznek a bulijaikon, hozzátartoznak az életemhez.

– **Akkor elégedett lehetett.**

– No, igen, csak éppen szép lassan hiányozni kezdett, hogy kutatóorvosként nem nézhetek rá a betegre, egy receptet sem írhatok meg. Mindig vonzott az orvoslás, de nem a betegágy mellett. A gyógyítás iránti vágyamat eleinte úgy oldottam meg, hogy körzeti ügyeletet vállaltam éjszakánként. Aztán itt egyre többet foglalkoztam sportsérülésekkel.

Botár Zoltán és **Mohácsi** doktorok voltak akkor a fő gyakorló orvosok a TF-en – sajnos, már mindketten eltávoztak az élők sorából, **Miltényi Márta** doktornő még hál'istennek jó egészségnek örvendő köztünk van –, és az ő útmutatásával tanultam el egy-két sportorvosi fortélyt, aztán jöttek a saját tapasztalataim is. Nem telt bele egy év, amikor 1976-ban a Fradi felkért, hogy legyek az I. osztályban játszó férfi kézilabda csapatuk sportorvosa. Néhány nagyon szép évet lehúztam náluk, és 1983-tól vagyok a vízilabda válogatott orvosa, azóta 5 olimpián ott voltam.

– **Bizonyára már csukott szemmel is látja, hogy kinek mi a baja, mi szokott fájni.**

– Hát, eléggé. Sokszor ki sem nyitom teljesen az orvosi táskámat, csak egy résen benyúlok és kiveszem, ami éppen kell. Azért persze az orvosban – bárhol is dolgozik – mindig ott munkál a kétely. Felelősségteljes döntéseket itt is kell hozni, például, hogy játszhat-e a sportoló kezdődő betegségével az olimpián, vagy négy év erőfeszítése megy veszendőbe – nem könnyű ilyenkor a választás. Talán segít, hogy régóta ott vagyok a válogatottnál, ezért jobban elfogadják, amit mondok... Szóval, ahogy a sportorvoslás bejött az életembe, úgy hagytam abba a vízilabdázást. Nem mintha meguntam volna, de az ember egy idő után már nem versenyezni akar, hanem az egészségéért játszik és közben már örömsportoltam a TF-es kollégákkal, fociztam, kosárlabdáztam. Így hát beállt az életem egy kutató, oktató, gyakorló orvosi életre, amiben én kellőképpen jól éreztem magam.

Folytatás a 6. oldalon

Egyetemi események

Az 1956-os forradalom 51. évfordulójáról az egyetemi megemlékezést október 19-én tartják. 10 órakor koszorúzás lesz az egyetem főépületének (Üllői út 26.) udvarán lévő emléktáblánál, majd 11 órától a NET előtt álló Tóth Ilona szobornál lesz megemlékezés és koszorúzás.

♦
Dies Academicus ünnepség november 10-én 10 óra kezdettel lesz a NET Díszteremben.

♦
II. Egyetemi Börze október 8-án kezdődik a NET aulában fél tízkor tartandó megnyitóval. A Gólyabál október 22-én 18 órakor kezdődik a NET-ben.

Sportban az egészség

Folytatás az 5. oldalról

Publikálási korlátok

– **Hogyan alakult a későbbi tudományos munkája?**

– Az állatkísérletekkel fokozatosan felhagytam, mert a továbbfejlődéshez szükséges műszerek nem volt elég pénzünk. És akkor a szakmai pályafutásomban újabb fordulat jött azzal, hogy véletlenül kikerültem Bécsbe, ahol folytathattam az eddigi szívvizsgálataimat, ezúttal már, először életemben, echokardiográfiával és osztrák sportolókon. Sikertörténetem. Sikerült az ultrahangos szívvizsgálatot bizonyos szintig megtanulnom. Sosem lettem ugyan kardiológus diagnosztika, ezért a sportorvosként szívvel kapcsolatos gyanút észlelek, akkor vizsgázott kardiológussal konzultálok. 1994 óta van az itteni laborban is szívultrahangunk, amelyen spiroergometriás terhelésekkel (futószőnyeg, kerékpár), különböző adatok összevetésével vizsgáljuk a szív edzettségi jeleit embereken, számos szempont – nem, életkor, sportolt-e, milyen sportágban és meddig, szed-e gyógyszert, elhízott-e, stb. – alapján. Először ráálltunk a labdajátékosokra, aztán a különböző élsportolókra, majd a parapatológias esetekre. Az egyre gyűlő adatokat, pedig úgy vittük be a számítógépbe, hogy bármelyikük – ha például egy beteg vizsgálatához szükséges összehasonlításként – azonnal előhívható legyen.

– **Követéses vizsgálatokat is végeznek?**

– A mintegy 3 ezer vizsgálatból nagyjából 500 ilyen. Az egyik munkatársunk, **Faludi Judit** docens asszony, aki a PhD értekezését itt készítette, általános iskolás fiuknál és lányoknál végzett évente egyszer-kétszer követéses vizsgálatot, 8-15 éves korig van adatunk.

– **Jó lenne ezt folytatni, nem?**

– Persze, csak az a helyzet, hogy meglehetősen kiterjedt vizsgálatokat végeztünk és végzünk most is. Amióta 2004 végén megvédtem az MTA doktori értekezésemet, már az a törekvés éltet, hogy a PhD hallgatóim ériék el a kívánt tudományos szintet. Hatan vannak jelenleg, némelyikük a disszertációját írja, másoknak a védés van hátra. A képzés nehéz, különösen nálunk, a természettudományos vonalon, főleg, hogy kevés a komoly impakt faktorú szaklapunk, ezért muszáj külföldön publikálni. Ott azonban, hendikeppel indulunk, mert hiába írunk le akármilyen jó dolgokat, a saját nemzetiségűeket részesítik előnybe, mi mindenhol idegenek vagyunk. Ahhoz, hogy valaki teljesítse a PhD fokozathoz szükséges publikálási kötelezettséget bulldogkitartás, türelem, alázat, sőt megálázkodás és soha el nem fogó reménykedés szükséges. Mégis, azt mondom, ha nem lenne a TF-nek doktori iskolája, akkor elsorvadna. Tudomány nélkül nem egyetem az egyetem.

– **Mennyire fogadják el ezt a gyakorlati szakemberek, mert régebben eléggé ódzkodtak tőle?**

– Most is van még egy kis fogcsikorgatás, de azért egyre többen rugaszkodnak neki a

PhD fokozat megszerzésének. Az egyik megoldás, hogy a gyakorlati szakember szövetkezik az elméleti szakemberrel – tehát velünk –, és együtt valamit kitermelünk. Nekem volt az Atlétika Tanszékről egy edző és oktató tanítványom, most már docens, **Gyimes Zsolt**nak hívják. Nagyon szépen elkészítette a PhD-jét szív témában, büszke vagyok rá. Másik megoldásként a sportági szakemberek többsége nem a természettudományi, hanem a társadalomtudományi oldalról közelíti meg kutatási témáját, ezáltal némileg könnyebb a helyzetük, hiszen publikálniuk ugyan kell, de nincs impakt faktor követelmény. A doktori iskolánkra szükség van, és szerintem létét sokkal stabilabbá teszi közösségünk az orvosegyetemmel. Nagyon sok helyen kapcsolódunk mi össze, az edzettségi kurzusomra jönnek onnan diákok, de az itteni PhD hallgatók is mennek oda.

Prevencióra nevelés

– **Lát a PhD hallgatók és a TF-es diákok között kiváló személyiségeket?**

– Az egyik nevezetes egyéniség **Horváth Patricia**, aki orvos és egyben vízilabda világbajnok, 2005-ben Montrealban a válogatott csapat kapusa volt. Régebben nálunk dolgozott, a jövőben rezidensi pályára megy, egyelőre a PhD disszertációját szeretné megírni. És igen, a TF-es hallgatók között is vannak olyanok, akik nagyon értékesek, gondolkodnak, kiváló sportolók. Fontos is, hogy egyre többen legyenek, mert ma a mozgásszegény életmód minden korábbi időszakhoz képest jobban veszélyezteti az emberi egészséget. Olyannyira felgyorsult a technikai fejlődés, hogy hovatovább már az utcára sem kell kimennünk – az interneten szinte mindent elintézhethetünk –, és az emberek, sajnos, hajlamosak kihasználni a kényelemmel járó újításokat. Az ennek következményeként kialakuló szív-érrendszeri, koszorúsér betegségek, a hipertónia máris komolyan fenyegetnek, megelőzésükben az egyik kulcsszereplő a testnevelő tanár, a másik pedig az orvos. A célunk tehát az orvosegyetemmel ebben is közös: mi a prevencióval próbálkozunk, ők gyógyítanak, majd utána ismét szerepet kapunk a rehabilitálásban. Ezért nem véletlen ez az integráció, mindenki tudja, hogy én ennek a híve vagyok. Nekünk, oktatóknak a TF-en és az ÁOK-n is az a dolgunk, hogy beleoltsuk a hallgatókba a prevenció szemléletét. A testnevelő tanár feladata, hogy rávilágítson a sport fontosságára, szerettesse meg azt a tanítványaival. Mutasson nekik sokféle sportmozgást, hogy aztán ők kiválaszthassák a nekik tetszőt.

– **Azután pedig minél többen versenyszerűen sportoljanak?**

– A legideálisabb valóban az lenne, ha már fiatal korban elkezdenének igazolt versenyzőként, edző irányításával, bajnoki pontokért vagy hivatalos versenyekért sportolni. Jól tudjuk, hogy csak 5 százalékuknak van esélyük arra, hogy bajnokok legyenek, egy százalékuk valóban az is lesz. Ám a többi is nyerni fog, mert kap egy alapot, sportműveltséget, és a sportágtól függően igazolt sportolóként, de örömből játszhat alsóbb osztályban. Az is lehet, hogy abba hagyja, de a parkban futni fog és a gyerekeivel kirándulni,

stb. Ilyen szempontból rendkívül jónak tartom a labdajátékokat, lehet erre akkor is váltani, amikor valaki az egyéni teljesítménysportban már nem tud tovább haladni. Mehet például vízilabdázni, ha meg azt is abbahagyja, focizni – a lényeg, hogy a későbbi egészséges életéhez alapmunicipiót kapjon. Nemcsak a mi kutató-saink, de nemzetközi irodalmi adatok is bizonyítják: amit gyermekkorban nem szerzünk meg, nem biztos, hogy meg tudjuk szerezni felnőttkorban. A szív edzettségének vannak olyan mutatói, amelyek sokkal hatékonyabban fejlődnek ki a gyermekkori sporttal és nem nagyon fejlődnek vissza felnőtt korban, ha szinten tartjuk a sportolást.

– **Heti két-három alkalmat ért ezalatt?**

– Ez életkorfüggő. Én a szervezet napi energiaforgalma alapján azt mondom, hogy 20 éves korig hetente 6-7 órás sportolásra van szükség, utána nagyjából tízévenként egy óra elengedhető, azaz a harmincasoknak 5-6, a negyveneseknek már 4-5 órát kellene mozogniuk, stb. –, de intenzíven, és ha ez valamiért nem megy, akkor növelni kell a ráfordított időt. Ehhez a készséget és az igényt még gyermekkorban kell felkelteni. A gyerek még nem azért mozog, mert a koszorúereit akarja védeni, hanem mert bajnok akar lenni. Nem lesz az, de azért a motiváció megmarad. Nem véletlen, hogy szinte minden országban a sikersportokban van a legszélesebb bázis, mert az a legfőbb mozgatóerő. Nálunk ez a sportág a vízilabda, egyre több gyerek választja – csak az uszodák száma szab ennek határt –, és nagy örömmre a vidékiek is. Ez azért van, mert a vízilabda válogatott jó.

– **És azért lesz jó a jövőben is, mert népszerű a gyerekek körében. Van miből kiválasztani a legjobbakat.**

– Pontosan. A szülők is nagyon szívesen adják vízilabdázónak a gyermeküket, mert tudják, hogy jó helyre kerül, követendő példát lát maga előtt – az élsportolók nagy része tanult ember –, ráadásul a víz olyan közeg, amelyben kevésbé vagyunk sérülékenyek. Ezért is ajánlom a gyerekeknek, mert megerősödik a szívük, az izomzatuk kifejlődik, emellett még a személyiségük is pozitívan fejlődik.

Kispadon jegyzetelve

– **A beszédéből kiérződik a vízilabda iránti szeretete.**

– Igen, ez örök szerelem. A meccsre járók látják, amint ott ülök a kispadon, és egy előre elkészített táblázatba buzgón jeleket írok. Ezzel örökítem meg minden történetet – egy rossz passzt, az ellenféltől szerzett labdát, valamelyik játékos kiállítását, a gólt – egyszóval a meccs statisztikáját.

– **Van ennek valamilyen köze az egészséghez, az orvosláshoz?**

– Az égvilágon semmi, csak a vízilabdázó múltamhoz. **Kemény Dénes** szövetségi kapitánnyal közösen munkáltuk ki a szisztémát, ő meccs közben gyakran bele-belenéz, aztán miután otthon bevittem az adatokat a számítógépbe, elküldöm neki az értékelést. Szerencsésnek tartom magam, amiért pont itt dolgozhatok, hogy így alakult az életem.

Tolnai Kata – Tóth Andrea

Segítő háló tehetséges fiataloknak

Ebben a félévben Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program indul egyetemünkön. Az egyetem rektora és vezetése eltökélt abban, hogy a mai nehézségeink között is megteremtse a módját annak, hogy a korábbiánál lényegesen átfogóbb, alaposabb, személyesebb törődést, lehetőséget kapjanak képességeik kibontására és továbbfejlesztésére a nálunk tanuló, dolgozó kiemelkedő fiatalok.

A tavaly kidolgozott és a Szenátus által elfogadott programot a Tehetséggondozó Tanács irányítja. A titkársági tennivalók, a szervezések lebonyolítására létesült az egyetem Tehetségpontja a NET 4-es számú irodájában. A hallgatókat itt fogadják, informálja délutánonként Szluka Beáta koordinátor. Az egykori, kiváló professzorunk nevét viselő program legfőbb lényege, hogy ezen túl szervezett formában történik a tehetségek felkutatása és gondozása. Elkezdvé ezt már az egyetemre kerülés előtt – a különféle szempontok szerint készített „target-lista” alapján az eddiginél szorosabb kapcsolatot alakítunk ki az érintett középiskolákkal és az ottani kiemelkedő diákokkal –, majd folytatva a nálunk alap-, illetve PhD képzésre járó hallgatók felkarolásával, s zárul az itt elhelyezkedők további útjának egyengetésével, egészen 35 éves korig. Ez az igencsak nagy ívű elgondolás fokozatosan valósul majd meg.

Kétféle lehetőség

A figyelem egyelőre az első- és másodévesekre (beleértve az összes karra járókat és a külföldieket is), illetve a doktori iskola hallgatóira irányul. Közülük kétféle formában választódhatnak ki azok, akik már bizonyították tehetségüket vagy a még csak reménytelen ígéretek. Az egyik út a formális menetrendet követi, azaz a programba kerüléshez értelemszerűen figyelembe veszik az addigi tanulmányi és tudományos eredményeket. Az elsőéveseknél már az elért felvételi pontszám jelent egyfajta megmértetést, szintúgy a korábbi tanulmányi versenyeken, esetleg különféle kutatásokban való sikeres részvétel. Emellett azonban számítanak az egyéb érdemek is, például a művészeti vagy sportteljesítmények, a közéleti szereplés. Lévé, hogy ilyenfajta adatokat nem gyűjt hallgatóiról az egyetem, ezért a diákoknak pályázatban kell dokumentálniuk eddigi életútjukat. A Tehetséggondozó Tanács nyilvánosságra hozott pontrendszere alapján pedig látható lesz, hogy miképpen arányítja a különböző tevékenységeket egymáshoz az ezzel megbízott tudós szakértői csoport. A felállított rangsor és a programban való részvétel azonban nem köbevésett. Ám, az egyetem jellegéből fakadóan, nyilvánvalóan sokat nyom majd a latban a tudományos és a gyakorlati gyógyítói-ápolói munkára való rátermettség – tájékoztat a program a titkári feladatait ellátó prof. dr. **Csermely Péter**, aki közismerten régóta támogatja már a tudóspalánták szárnypróbálgatásait, s tapasztalatait

az utóbbi időben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnökeként is kamatoztatja.

Nem csak a formális kritériumok teljesítésével juthatnak be a programba a hallgatók, hanem, úgymond, kerülő úton is – folytatja ismertetését a professzor. Egyetemünk bármelyik hallgatója kezdeményezheti a bekerülést, ha úgy érzi, hogy odaváló lenne, csak éppen még nem tudott felmutatni elegendő érdemleges, dokumentálható teljesítményt. A tehetség egyenetlen, s nem mindenkinél mutatkozik meg azonnal egyértelműen. Lehet valaki például egyetlen szakmai tárgyban különösen kiváló, más területen viszont egyelőre szerényen produkál. Az esély neki is jár. Hogy ne veszítsük el őt mindjárt az első fordulóban, a pontok összesítésékor, ezért lehetőséget kap arra, hogy megmutathassa magát. Év közben is jelentkezhet a Tehetségponton, ahol a koordinátor összehozza a tanács egyik tagjával. Ha ő meglátja benne a keresett értéket, ígéretet, akkor a továbbiakban már ugyanolyan mércével mérve juthat be a programba, mint pályázó társai.

A pályázatok alapján alakul ki a hallgatóknak az a körülbelül 5 százalékos köre, amelybe tartozók neve – az angolszász egyetemek hagyományait meghonosítva – felke-

rül a Kiválósági Listára, ami már önmagában is dicsőséget jelent. A Kiválósági Lista tagjaiból és a „direkt” úton jelentkezőkből a Tehetséggondozó Tanács személyes meghallgatás során választja ki a programban részt-vevőket. Ezen a komoly beszélgetésen dől el, hogy a jelölt gondolkodása, motiváltsága, elhivatottsága, személyiségjegyei alapján érdemes-e a kiemelt figyelemre, gondoskodásra, s hajlandó-e nagyobb erőfeszítésekre.

Mentori segítség

A programba bejutottak mentort kapnak, lehetőleg olyanokat, akik tágíthatják látókörüket és kapcsolatrendszerüket. A pártfogó személyét a diák is javasolhatja. A végső szó azonban a tanácsé, amely eddig mintegy 120 olyan elismert oktatót gyűjtött össze – közöttük kellő számban nőket is –, akikről tudvalévő, hogy elhivatottan foglalkoznak a hallgatókkal, szép eredményeket értek el náluk. A kört később tovább bővítik. Számítanak a gazdag élettapasztalattal rendelkezőkre éppúgy, mint a fiatalabb generáció már bizonyított tagjaira is, hiszen az utóbbiak személyes példával tudnak szolgálni a náluk ifjabbaknak: hogyan lehet a mai viszonyok közepette előbbre jutni, kiemelkedő teljesítményeket felmutatni. A tanács, mint Csermely professzor mondta, nem akarja a mentor-hallgató kapcsolatot túlzottan formalizálni. Ugyanakkor bíznak abban, hogy a személyes találkozások során a diákok nem csak tanácsokat kapnak, hanem segítséget is aktuális gondjaik megoldásában. Rektor úr és az egyetem vezetése szeretné pontosabban ismerni, hogy milyen problémákkal szembesülnek, mit hiányolnak, kifogásolnak, vagy éppen igényelnének a hallgatók legkiválóbbjai. Nyilván lesznek majd egyedi kívánságok – ezeket igyekeznek teljesíteni –, ám idővel adódhatnak a fiatalok nagyobb csoportját is érintő felvetések, amelyek már nem egyedi megoldást, hanem komolyabb

Folytatás a 8. oldalon

Pályázati felhívás

A Semmelweis Egyetem Kiválósági Listájára kerüléshez, és az egyetem Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Programjába való bekerüléshez

Az egyetem Szenátusa az egyetem tehetséges hallgatóinak felkutatására és folyamatos gondozására az egyetem korábbi professzoráról, **Kerpel-Fronius Ödön**ről elnevezett tehetséggondozó programot hozott létre. A programban az egyetem Kiválósági Listáján szereplő magyar és idegen nyelvű hallgatók közül azok vehetnek részt, akiket az egyetem Tehetséggondozó Tanácsa személyes elbeszélgetés alapján arra méltónak tart. Az egyetem Kiválósági Listájára tanulmányi, tudományos és egyéb kiemelkedő teljesítményeket összefoglaló pályázattal az egyetem adott évfolyamán tanuló hallgatóinak kb. 5%-a kerülhet fel.

Az egyetem Tehetséggondozó Tanácsa pályázatot hirdet az I. és II. évfolyamos hallgatóknak, valamint a Doktori Iskola tagjainak az egyetem Kiválósági Listájára való felkerülésre. (A III.-VI. éves hallgatók számára e lehetőség a második félév elején nyílik meg.) A Kiválósági Lista pontrendszere és a pályázati űrlap a <http://usn.hu/kerpel-fronius-program>, illetve a www.tdk.sote.hu honlapról tölthető le. **A pályázatokat a tehetsegpont@net.sote.hu email címre elektronikusan** (a kitöltött pályázati űrlap csatolt file-ként való beküldésével) **kell benyújtani. Pályázati határidő: október 15.**

A tehetséggondozó programról és a pályázatról bővebb információ kapható **Szluka Beáta** koordinátortól a Tehetséggondozó Tanács irodájában (Nagyvárad téri Elméleti Tömb földszint 4-es terem, volt HÖK iroda) hétfőtől szerdáig 13-15 óra között, illetve a tehetsegpont@freemail.hu email címen.

Sportolási lehetőségek

A 2007-2008-as tanévben egyetemünk hallgatói és dolgozói a következő sportági edzéseken vehetnek részt.

Zágrábi úti sporttelep és tornacsarnok: Bp. X., Zágrábi út 14. (Zágrábi út és Száva u. sarok)

Kosárlabda (férfi-női)	hétfő, szerda: 19.30-21.00
Kézilabda (férfi-női)	hétfő, szerda: 18.00-19.30
Röplabda (férfi-női)	kedd, csütörtök: 18.00-19.30
Labdarúgás (férfi)	kedd, csütörtök: 18.00-19.30
Zenés gimnasztika (női)	szerda: 17.00-18.00
Floorball (férfi-női)	kedd: 19.30-21.00, péntek: 16.30-18.00
Kondi torna (erősítőgépekkel):	hétfő-péntek 8.00-21.00
Tollaslabda, asztalitenisz, tenisz (terem)	
Úszás: VITUKI uszoda, IX. ker. Kvassay út 1.	
(OBI áruház mögött, Vágóhíd – a 2-es, 24-es villamosok végállomása)	

Felhívjuk a figyelmet, hogy szeptember 12-től újra indult egyetemünk dolgozóinak a női torna.

Népligeti tenispálya: Bp. X., Vajda Péter út 38.

■ Tenisz: megfelelő létszámú jelentkezés esetén van edzésre lehetőség. Jelentkezés: **Lehel Zsolt** testnevelő tanárnál (06-20-825-0615) Teniszezni egyénileg a Vajda Péter utcai 6 salakos pályán lehet.

■ Foci (salak), Kondicionáló futás (Népligetben)

Tömegsport táborok (igény szerint)

■ Sí tábor (január-február), vízi tábor (július-augusztus), hegymászás, sziklamászás (egész évben)

Részletes felvilágosítás: a Testnevelési és Sportközpontban (Bp. IX. Ferenc tér 15., 211-es szoba, telefon: 215-9337, e-mail (védelem): **sportkozpont@rekdiv.sote.hu**)

Kiss Kálmán igazgató, Testnevelési és Sportközpont

Folytatás a 7. oldalról

változtatást, újítást, netán szabályzatváltozást követelnek. A mentori rendszer tehát egyfajta visszajelző csatornaként is működne, s ez által hozzájárulna az egyetem önfejlődéséhez.

A tehetséggondozásnak lényeges eleme a hallgatók kapcsolatrendszerének gazdagítása mellett ismereteik bővítése, erről számos formában – találkozók szervezésével, tudományos tanácskozásokon való részvétellel – gondoskodnak. A cél, hogy a diákokat folyamatosan nagyobb teljesítményekre ösztökéljék. Semmiképpen sem szeretnék azonban, ha bármelyikük is egyfajta extra képzésként vagy kötelező programként fogná fel a felkínáltakat – hangsúlyozta Csermely professzor. Ez egy lehetőségcsokor, amivel az adott hallgató vagy él, vagy nem. Aztán a tanév végi mentori értékelés és a diák önértékelése alapján majd kiderül: honnan indult, mit fejlődött. S maradhat-e továbbra is a Kiválósági Listán és a programban, amelyet jövő januártól – az ideai tapasztalatokat felhasználva – a felsőbb évesekre (a 3-6. évfolyamosokra) is kiterjesztenek.

– Az egyetemek közötti versenyhelyzet minket is érint. Azt reméljük, ha tehetséges fiataljainknak életüknek ebben a meghatározó szakaszában speciális törődésből font hálót, baráti, szakmai segítő légkört teremtünk, akkor, ha egy időre el is mennek külföldre, később majd visszatérnek hozzánk, gazdagítva tudásukkal, személyiségükkel az alma materet – jegyezte meg dr. Csermely Péter.

Tolnai – Tóth

Sziluka Beáta, a Tehetséggondozó Tanács koordinátora, a BDF-BTK Művelődéstudományi és Kommunikáció Tanszék művelődésszervező szakán, protokoll szakirányon szerzett diplomát. Állami középfokú nyelvvizsgát tett kínai és olasz nyelvből. Korábban a Kínai Nagykövetségen látott el tolmácsolási, szervezési és titkári feladatokat.

Pályázati felhívás

A Jó tanuló - Jó sportoló kitüntetés díjainak elnyerésére

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sportbizottsága pályázatot hirdet a **Jó tanuló - Jó sportoló** kitüntetés díjainak elnyerésére.

Pályázatot nyújthatnak be:

■ a Semmelweis Egyetem beiratkozott nappali tagozatos, graduális képzésben részt vevő hallgatói,

■ ha tanulmányi átlageredményük a pályázást megelőző két szemeszterben 4.00-nél magasabb volt,

■ fegyelmi büntetésük nem volt, illetve annak hatálya alatt nem állnak,

■ a pályázat kiírását megelőző két tanulmányi félévben a szabályzatban meghatározott sportbeli követelményeket dokumentáltan teljesítették.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

■ a pályázó személyi adatait (név, születési hely és idő, kar, évfolyam, csoport),

■ a pályázó tanulmányaira és sporttevékenységére vonatkozó rövid önéletrajzot,

■ kari igazolást a pályázást megelőző két szemeszter tanulmányi eredményéről,

■ egyesületi és sportági szövetségi igazolást a pályázó által bejegyzett legmagasabb szintű sporteredményének eléréséről, amelyet a pályázást megelőző két szemeszterben teljesített.

A pályázatot személyesen december 10-én 16 óráig, postán 24 óráig lehet benyújtani a Testnevelési és Sportközpontba.

A pályázatokat a Testnevelési és Sportközpont igazgatója által vezetett 5 fős bizottság értékeli, és javaslatát a díjak odaítéléséről döntő Egyetem Szenátusa elé terjeszti.

Díjátadás: a március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából tartott rendezvényen.

A pályázattal kapcsolatos részletes feltételekről és szabályokról az Egyetemi Szenátus 29/2007. (II.22.) számú határozata rendelkezik, amelyet az érdekeltek megtalálhatnak az interneten (a www.sote.hu/Intranet/ Egyetemi Szabályzatok), továbbá hivatali időben a dékáni hivatalokban, valamint a Testnevelési és Sportközpontban (Ferenc tér 15.), az utóbbi helyeken pályázati lapok is igényelhetők.

Dr. Fejérdy Pál
oktatási rektorhelyettes

Klinikai Központ Értekezlet

A szeptember 13-i klinika igazgatók számára tartott értekezleten dr. Tulassay Tivadar rektor, dr. Ivády Vilmos főigazgató, dr. Stubnya Gusztáv főigazgató, dr. Jákó Kinga igazgató, Berényi Zsuzsa igazgató és Bajtek Gyöngyvér ügyvezető igazgató tartották. A fő témák a következők voltak: várólisták (előjegyzési listák), bevételek – kiadások alakulása az egyetemen, a költségvetés, a Korányi –projekt és a Semmelweis Kft. elindulása volt.

Jákó Kinga finanszírozási kérdéseket érintve elmondta, hogy az egyetem szeptemberi teljesítményvolumen-korlátja (TVK) javult. Az el nem használt TVK nem vész el, tovább görgethető. Az egyetem időarányosan mintegy 30%-kal lépte túl a rendelkezésére álló TVK-t. **Tulassay Tivadar** a többi közt elmondta, hogy az egyetemi TVK-keret felosztásának módosítására lehetőség lesz a következő költségvetés készítése során.

Ivády Vilmos főigazgató felhívta a figyelmet arra, hogy a szervezeti egységek hamarosan megkapják a kalkulált ez évi keretüket, és arra is, hogy a hiányok miatt az esetleges megtakarítások felhasználására nem lesz lehetőség. A felosztható keretek elosztásáról a szeptemberi szenátusi ülés dönt.

Berényi Zsuzsa humánpolitikai igazgató elmondta: jelentős, mintegy 9%-os létszámcsökkenésre került sor év elejétől szeptember 1-ig, ami 684 foglalkoztatott munkaviszonyának megszűnését jelentette. Az év végéig összesen 820 fő munkaviszonya szűnik meg, és 48 főé áthúzódik a következő évre. Év elejétől összesen 10%-os létszámleépítés realizálódik, ami azonban nem eredményez 10%-os bércsökkentést is, hanem kevesebbet. Az 1200 nyugdíjas foglalkoztatottból 840 marad egyetemi munkaviszonyban, ami 28%-os csökkenést jelent. A nyugdíjas oktatói állományt ez a csökkentés nem érintette, hanem a kiszolgáló személyzet nyugdíjas munkavállalóinak munkaviszonya szűnt meg.

Stubnya Gusztáv főigazgató az egyetemi beruházásokról, fejlesztésekről beszélt. Elmondta, hogy 700 millió Ft struktúraátalakítást finanszírozó pályázati pénzhez jutott az egyetem, amely összegből részben az OPNI-ből hozzánk kerülő pszichiátriai ellátás infrastruktúrájának kialakítását, részben egyéb strukturális átalakításokat finanszíroznak. A tervek szerint 2008 tavaszára várható a két szemklinika összevonása a Mária utcai épületben.

Bajtek Gyöngyvér a Semmelweis Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, hogy működésük hatósági feltételei megteremtődtek, a szükséges engedélyeket megkapták. Az ellátás teljes palettája jövő év elejétől léphet működésbe. Az előzetes kalkulációk szerint az általuk foglalkoztatott orvosok bruttó 20000 Ft-os óradíjjal fognak dolgozni.

Tolna Kata

Gazdasági helyzetünkről

A második éve tartó makrogazdasági és ágazati megszorítások az egyetem gazdálkodására is egyre nehezebben kivédhető negatív hatásokkal járnak.

2006 utolsó negyedében az OEP bevételek – a TVK fölötti teljesítmények degeneratív finanszírozásának 2006. július 1-i eltörlése miatt – jelentősen csökkentek, az OKM támogatásból elvonásra került 212 millió Ft, illetve a pályázati és rezidenstámogatások, illetve bevételek egy része 2007-re húzódott át. Mindemellett emelkedtek az energiaárak, növekedtek az ÁFA terhek, és változott a közalkalmazotti bértábla. Ezen hatások kezelésére már 2006 második felében is felmerült megszorító intézkedések bevezetésének szükségessége, de az egyetem pénzügyi stabilitása és tartalékai ekkor még lehetővé tették a negatív hatások kivédését. A 2007. évi vezetői költségvetésben (úgynevezett 1. fokozatú válságköltségvetésben) már nem lehetett megkerülni a minimálisan szükséges egyetemi intézkedéseket. Akkor komolyabb megszorító intézkedésekre azért nem került sor, mert az egyetem vezetése bízott az OEP bevételek évközi emelkedésében.

Idén az Egyetem bevételi pozíciója tovább romlott. Megszűnt a továbbképzés állami támogatása, és a mintegy 21%-os aktív ágyszám-csökkenés, valamint a 2007. április 1-én életbe lépett OEP finanszírozási szabályok az OEP bevételek mintegy 15%-os csökkenését eredményezték. Ez a helyzet ellentétes a várakozásainkkal, az egyetemek finanszírozása jóval nagyobb mértékben romlott, mint a kiemelt és a területi kórházaké. A jelentősen csökkenő OEP bevételek, valamint az ezzel párhuzamosan egyre növekvő költségek miatt túlélést biztosító stratégia került kiválasztásra. Legfontosabb cél a finanszírozás-csökkenéshez közelítő költség-csökkenés elérése, ami egyaránt érinti mind az egyetem működési, mind pedig költségstruktúráját. A likviditási zavarok elkerülése érdekében a 2007. évi elfogadott költségvetésben a már bevezetett felül a Semmelweis Egyetem Szenátusa májusban megszavazta a 2. fokozatú válságköltségvetést, melyben további megszorító intézkedéseket fogantatott.

A belső intézkedéseknek, valamint az OEP finanszírozás utólagos kiegészítéseinek köszönhetően az egyetem idei évi likviditási helyzete lényegében nem romlott a tavalyihoz képest. Ebben a helyzetben az egyetem vezetése megdöbbenéssel értesült a Magyar Államkincstár honlapjáról, hogy „Az Oktatási és Egészségügyi tárca vezetésével a Kincstár áttekintette az orvos egyetemek helyzetét és a Budapesti Semmelweis Egyetemre is kincstári biztos kirendeléséről döntött.” Az Államháztartási törvény módosítása következtében a kincstári biztos kirendelésére vonatkozó szabályozás úgy változott, hogy a korábbi objektív kritériumot egy szubjektív kritérium egészíti ki: „Amennyiben a kincstári körhöz tartozó költségvetési szerv, alap által elismert, az esedékességet követő 60 napon túli tartozásállománya eléri a Kormány rendeletében meghatározott mértéket, VAGY a költségvetési szerv gazdasági, pénzügyi folyamatait azt indokolják, ... az államháztartásért felelős miniszter kincstári biztost jelöl ki...”

A kincstári biztos tényleges kirendelését elkerülendő, az egyetem vezetése komplex intézkedési tervet állított össze, melyből megállapítható, hogy a Semmelweis Egyetem jelenleg nincs rosszabb likviditási helyzetben, mint az előző év hasonló időszakában. Az intézkedési tervben felvázolt cselekvési pontok megvalósítása pedig biztosítja a pénzügyi helyzet további stabilizálását. Ugyanakkor azt is világosan kell látni, hogy az évek alatt felhalmozódott gazdálkodási deficit felszámolása szigorú intézkedéseket igényel a jövő évben is. A Magyar Államkincstár elnöke a helyzet mérlegelése után, tekintettel az elmúlt hónapok javuló tendenciájára, eltekint a kincstári biztos kirendelésétől, amennyiben az intézkedési tervben foglaltakat elégségesnek tartja az intézmény helyzetének stabilizálására. Az intézkedési terv a Gazdasági Tanács, valamint a Szenátus szeptemberi ülésén kerül megtárgyalásra.

Dr. Ivády Vilmos

Költségvetés módosítása

A Szenátus május 31-i ülésén döntött az egyetem 2007. évi költségvetésének módosítására irányuló intézkedési terv elfogadásáról. A testület a Szervezeti és Működési Szabályzat 9. § (4) bekezdés d) pontjában biztosított hatáskörében – a Gazdasági Tanács jóváhagyását megerősítve – a Semmelweis Egyetem likviditásának megőrzése érdekében készített, a **2007. évi költségvetés módosítására irányuló intézkedési tervet** többségi egyetértéssel fogadta el a május 31-i ülésen.

A költségvetés módosítása a következőt jelentette: **1.117 MFt** költségcsökkentést kell végrehajtani ebben az évben. A karok és a klinikai központok maguk dolgozták ki kiadási csökkentési javaslatukat a főigazgató által kért keretszámok alapján.

A szociális juttatásokat (étkezési utalvány, egészségpénztári tagdíj stb.) egyelőre változatlanul megkapják a dolgozók.

Tol-

Hasznos információk az HMAA cseregyakorlatról

A márciusban alakult HMAA-MSSC Amerikai Magyar Orvosszövetség - Sarasota Orvostanhallgató Társaság Egyesülete (névváltoztatás után HMAA-SAC – Student Alumni Club) augusztus 10-11-én a Balatonfüredi Állami Szívkórházban konferenciát tartott. Ezen szóba kerültek a hatodéves orvostanhallgatóknak szervezett Buffalo-i cseregyakorlat előnyei. Így például az, hogy a magyar diákok tanulmányútjuk során találkozhatnak az amerikai oktatás gyakorlatias szellemiségével.

■ A balatonfüredi konferencia csoportképe

A medikusok orvosi csapatmunkában vesznek részt, önállóságot tanulhatnak, és az orvosi felelősségtudatot is fejleszthetik magukban. Az amerikai klinikusok oktatásközpontúsága közvetlen légkört teremt, amelyben nagy hangsúlyt kap, hogy a hallgatók kérdezhetnek, és önálló munkára, kutatásra buzdítják őket. A cseregyakorlaton résztvevők hasznos tapasztalatokat szerezhetnek azzal, hogy a betegellátás folyamatát az elejétől a végéig nyomon követhetik.

Negatívumként említhető azonban, hogy a cseregyakorlatnak jelenleg nincs hivatalos adminisztratív háttere a New York-i egyetemen. Ezért fontos időben tisztázni a kinti koordinátorokkal, hogy a hallgató milyen gyakorlatot kezdhet el és mikor, annak érdekében, hogy az esetleges szervezési hiányosságok ne okozzanak kiesést, csúszást a tapasztalatcseré időtartamában. Helyenként tapasztalható továbbá, hogy a gyakorlat kevésbé mozgalmas, hasznos. Ennek elkerülésére érdemes előre tájékozódni a gyakorlaton már korábban részt vett hallgatóktól.

Tanácsok kiutazóknak

A kiutazó diákok a gyakorlatokkal kapcsolatban vágyaikat próbálják összehozni a lehető

■ A Buffalo-i ház

ségeket. Érdemes belgyógyászatot (endokrinológia), neurológiát, sebészetet, sürgősségi orvostant választani. Ezekre az osztályokra sokat lehet tanulni. A gyermekgyógyászatot már nem annyira ajánlom, kevésbé mozgalmas, alkalmanként unalmas.

A hallgatók próbáljanak meg nagyobb önbizalomra szert tenni, határozottan, érdeklődően viselkedni. A munkaidőt szigorúan be kell tartani, a hiányzást előre be kell jelenteni. A kórházakban elegáns ruhában illik megjelenni, ez az elvárás. (fiúknál még nyakkendő is!)

A nyelvi készségeket érdemes előre fejleszteni, az amerikai akcentust és nyelvi dinamizmust meg kell szokni. Ehhez előgyakorlatot jelenthet, ha még itthon amerikai tévécsatornákat néznek az érintettek.

A New York-i egyetemen a magyar diákok jelenleg nem kapnak hivatalos igazolványt, ami esetenként nehézségeket okozhat, de a könyvtárat, ingyenes internetezési lehetőséggel, így is használhatják.

A medikus rezidencia a város egyik fő sugárútján található, viszonylag közel a kórházakhoz. A házban 3 hálószoba, valamint fürdőszoba, jól felszerelt konyha, étkező és kényelmes nappali van, ezáltal maximum 4 hallgató befogadására alkalmas.

Végül pár szó Buffalo időjárásáról: nyáron az itthonihoz hasonlóan meleg van, de a tél hamar (október közepén) beköszönt sok havazással, és viszonylag sokáig (március-április) tart.

Fontos tudnivalók

A cseregyakorlat célja: a magyar orvostanhallgatók szakmai ismereteinek bővítése és tapasztalatcseré lehetőségének nyújtása az USA-ban. A gyakorlat ideje alatt szerzett ismeretek nagymértékben szélesítik az itthoni egészségügyi rendszerbe frissen belépő orvosok látókörét.

A gyakorlat időtartama: 3 hónap (4 hetes periódusokban). Tanulmányi évenként (12 hónap) 16 hallgató kap lehetőséget a kiutazásra, mivel egy turnusban (3 hónap) négy diákot tudnak elszállásolni a Buffalo-i házban.

Jelentkezhetnek: a magyar orvosegyetemek ötödéves hallgatói (magyar állampolgárok), illetve a halasztó hatodévesek.

Jelentkezési határidő: a kiutazást megelőző tanév december 31-ig!

Szükséges: TOEFL nyelvvizsga (az erről szóló dokumentum kiadása 4-6 hetet vesz igénybe), valamint ajánlólevél a dékántól és két tanszékvezetőtől (ajánlatos ezeket beszerezni még a téli vizsgaidőszak előtt).

A jelentkezésre háruló költségek:

- USA vízumügymintázás (kb. 200 USD)
- érdemes a kanadai vízumot is még itthon kiváltani (kb. 75 CAD)
- repülőjegy (kb. 1000 USD) (ez kevesebb lehet, ha valaki jó előre tudja az utazás időpontját. New Yorkig el lehet jutni olcsón, onnan esetleg helyi járatokat – pl. JetBlue – használni Buffalo-ig, az átszállásra tanácsos sok időt hagyni az esetleges késések miatt)
- felelősségbiztosítás (kb. 600 USD/3 hó)
- balesetbiztosítás (kb. 100 USD/3 hó)
- helyi utazási költségek (bérlet: kb. 70 USD/hó, megspórolható biciklizzéssel)
- étkezés (kórházban kb. 4-8 USD)
- mosoda (kb. 1,5 USD)
- nemzetközi jogosítvány esetleges autóbérléshez (25 év felettieknek lényegesen olcsóbb)
- nemzetközi diákigazolvány

Öregdiák egyesület Görögországban

Május 30-án Athénben megalakult a Magyarországon végzett görögök öregdiák egyesülete. A rendezvény házigazdája **Tóth József** nagykövet volt, felszólalt **Hiller István** oktatási és kulturális miniszter, **Kollai Márk** professzor, egyetemünk általános rektorhelyettese, valamint **Bulyovszky László**, a külföldi hallgatók toborzásával is foglalkozó College Internationale szervezet nemzetközi igazgatója.

A találkozón csaknem 200-an vettek részt. Valamennyien Magyarországon végeztek felsőfokú tanulmányaikat, többségük a Semmelweis Egyetemen. Az egyesület alakuló ülésére az athéni magyar kulturális fesztivál egyik záró rendezvényeként került sor.

S.Gy.

Folytatás a 10. oldalról

Az átlagos havi költség (étkezés + mosoda + helyi közlekedés) összesen: kb. 350 USD. A három hónapos program összes kiadása diákonként kb. 3000 USD.

Személyes tapasztalat

A tanulmányútról hazatért Leé Sarolta így foglalta össze kint szerzett benyomásait:

■ 1 hónap endokrinológia (MFG): ambuláns centrum, sok önálló munkavégzés, nagyon pezsgő szellemű hely, kifejezetten ajánlom!

■ 1 hónap neurointenzív (MFG): stroke centrum, konzultációs team tagjaként szintén lehetőség az önállóságra, nagyon tanulságos és izgalmas gyakorlat, ajánlom!

■ 1 hónap sürgősségi orvostan (Sisters): kis traumás és főleg belgyógyászati, illetve neurológiai kórképek, sok betegvizsgálat, anamnézis felvétel (önállóság!), kisebb beavatkozások elvégzése (pl. kisebb varratok, ízületi punkciók, nőgyógyászati vizsgálat), szintén csak ajánlani tudom!

A cseregyakorlatról további információ: www.hmaa.org, www.hmaasac.extra.hu, valamint a Semmelweis Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságán, 1085 Bp., Üllői út 26. fszt. 7. Telefon: 459-1500/5406. office@nkcs.sote.hu

dr. Leé Sarolta és
dr. Dolapcsiev Károly

Első rendelések a Semmelweis Egészségügyi Kft. keretében

Szeptember 17-től a Semmelweis Egészségügyi Kft. keretében megkezdődött a térítés ellenében történő betegellátás. Az egyetem által alapított Kft. azzal a céllal jött létre, hogy a hozzá forduló betegek soron kívül, térítési díj ellenében olyan európai színvonalú szolgáltatásokat vehessenek igénybe, melyek magas szakmai szintjére az egyetem garanciát vállal. Elsőként a csecsemő- és gyermek ultrahangszűrés indult, mely heti 4 napon, naponta 2 órában várja kis pácienseit és szüleit az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika helyiségeiben. Egy nap átlagosan 7 csecsemő és kisgyermek szűrése történik.

A szolgáltatások köre folyamatosan bővül, hamarosan a felnőtt járóbeteg-ellátás is elindul, melynek keretében belgyógyászati-, fogászati-, ortopédiai és pszichiátriai szakrendeléseken fogadja a Kft. a hozzá fordulókat. A későbbiekben különböző szűrőprogramokból is választhatnak a betegek, valamint folyamatban van a diagnosztikai csomag kidolgozása.

R.K.

Hírek, események – röviden

Társszakmák együttműködése

A Magyar Kardiológusok Társaságának Metabolizmus Munkacsoportja, az Egészséges Szívért Alapítvánnyal közösen tudományos szimpóziumot szervezett szeptember 28-án az Állami Egészségügyi Központ előadótermében „Ásványi anyag és nyomelem bevitel jelentősége az egészséges életmód kialakításában” címmel. A tudományos programok között szerepelt a koraszülöttek szelén- és nyomelem igénye, a szelénpótlás klinikai jelentősége, a magnézium bevitel jelentősége cukorbetegségben. A szelén és ubidekarenon mint táplálék-kiegészítő, illetve a többszörösen telítetlen zsírsavak szerepe a táplálkozásban témakört egyetemünk szakemberei adták elő. A Magyar Kardiológusok Társasága egy újabb interdiszciplináris szimpóziumot szervez „Thrombocytagátlás percután coronaria intervenció után” címmel október 13-án az Állami Egészségügyi Központ előadótermében. A tudományos programok között szerepel a Trombocyta gátlószerek használata, a TAGG (trombocita aggregáció gátlás) jelentősége acut coronaria syndromában, a TAGG jelentősége percután coronaria intervencióban. Ezután kerekasztal beszélgetés lesz a különböző társszakmák együttműködéséről (a családorvos, a sebész, a szívsebész, a nőgyógyász, az aneszteziológus, a gasztroenterológus, a szájszész-fogorvos szempontjairól). A tudományos előadásokat egyetemünk oktatói tartják.

Sugáregészségügyi rendezvény

Október 2-án az MTA Fizikai Tudományok Osztálya „Sugárvédelmi, Környezetfizikai és Reaktorfizikai” szakbizottsága a Semmelweis Egyetem szakintézményeinek közreműködésével rendezvényt tartott. Téma: sugárbiológia, sugáregészségügy és sugárvédelem oktatása, az oktatás és a tájékoztatás hatékonysága, annak fejlesztési tervei az egyetemen, valamint a sugárzással kapcsolatos kockázatok. Az ülésvetető dr. Rontó György emeritus professzor volt (Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet), előadók voltak: dr. Fidy Judit, dr. Tarján Zsolt, dr. Szilvási István, a zárszót dr. Makai Mihály, az MTA bizottság elnöke mondta.

Emlékezés

Október 12-én 10 órától **Genersich Antal** emlékülső lesz a Szent István Kórház kultúrtermében. A rendezvény keretében felavatják **Gergely Zoltán** kolozsvári szobrászművész Genersich Antalról készített szobrát.

Újságíró stúdió

Klímaváltozás, nanotechnológia, genomika, össejtek, szupravezetés, áltudományok. Ha érdeklődik a modern tudomány és technika iránt, s emellett jártas a tudományokban, és szeretné ezekről közérthetően és hitelesen tájékoztatni a nagyközönséget, jelentkezzen a Tudományos Újságírók Klubja és a MÜOSZ Bálint György Újságíró Akadémiája által közösen indított tudományos és környezetvédelmi újságíróképző stúdióba.

A stúdió vezetője **Palugyai István** (Nép-szabadság), az Európai Tudományos Újságírók Szövetségének elnöke, tanárai népszerű sajtós, rádiós, tévés szakújságírók. Idén először **Vágó István** (RTL Klub) is bekapcsolódik a munkába a Szkeptikusok Társaságának képviselőjében.

Hazánk újságíróképző tanfolyamai között ma ez az egyetlen, ahol az oktatásban a hangsúlyt a tudományra, a környezet- és természetvédelmi ismeretekre, és az áltudományok elleni küzdelemre helyezzük.

A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a nap mint nap felvetődő környezeti problémák tudományos hátterével, a sajtóműfajokkal, a tudományos és környezetvédelmi újságírás módszertani alapjaival, valamint azzal, hogy milyen a tényfeltáró újságírás a környezetvédelemben stb. Az oktatás tematikájának része az is, hogyan tartható egy adott téma a közvélemény elé. A kihelyezett foglalkozásokon (rádióban, televízióban, napi- és hetilapokban) a hallgatók ízelítőt kaphatnak arról, hogy a média szakembereinek milyen napi feladatokat kell ellátniuk a szerkesztőségekben. A stúdió elvégzésével a résztvevők alapismereteket szerezhetnek ahhoz, hogyan válhatnak a tudomány és a környezet szakavatott ismeretközlőivé és médiaszakembereivé, és hogyan fejleszthetik kutatómunkájukban, illetve munkahelyükön is kommunikációs képességeiket.

Az újságírás e speciális területén különösen kíváncsi némi szakmai előképzettség, ezért a tanfolyamra elsősorban főiskolai, egyetemi hallgatók, illetve már felsőfokú oklevéllel rendelkezők jelentkezését várjuk.

A tanfolyam 2007 októbertől 2008 márciusáig tart (szerkesztőségi gyakorlattal). A foglalkozások: heti egy délután 2x2 óra (elméleti és műhely-foglalkozás), 60 óra elmélet + 20 óra gyakorlat.

Információ és jelentkezés: **Árkus Éva** (MÜOSZ, 1062 Bp., Andrássy út 101.). Telefon: (1) 342 4703; e-mail: arkus@muosz.hu.

A tanfolyam sikeres elvégzéséről a MÜOSZ Bálint György Újságíró Akadémia és a Tudományos Újságírók Klubja közös bizonyítványt ad ki.

MÜOSZ Bálint György Újságíró Akadémia
Tudományos Újságírók Klubja

A hírek folytatódnak a 12. oldalon

Folytatás a 11. oldalról

Egészségügyiek az 56-os forradalomban

Ezzel a címmel rendez összejövetelt az 56-os Magyarok Világszövetsége elnöksége október 17-én (szerdán) 14 órai kezdettel a VIII. ker. Baross u. 61. szám alatt a 609. számú teremben. Minden érdeklődőt szeretettel várunk

Köszönet támogatásért

A Semmelweis Tudományos Diákköri Alapítvány (adószáma: 18175055-1-42) a 2006. évi személyi jövedelem adók 1%-ából 23 386 Ft-ot kapott. Az összeget a XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvostudományi Szekciójának megrendezésére fordítottuk. A felajánlásokat ezúton köszöni az alapítvány kuratóriuma.

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Testületi tagság

Dr. **Németh János** professzort, a Szemészeti Klinika igazgatóját az European Academy of Ophthalmology tagjává választották júniusban, Bécsben. A testület 45 tagból áll, fő célkitűzése a szemészeti oktatás, kutatás és gyógyítás fejlődésének elősegítése és koordinálása Európában.

Amerikai urológusok

Az American Journal of Urology augusztusi számában megjelent prof. dr. **Romics Imre** és munkatársai által az Urológiai Klinika 87 éve vezetett vendégkönyvéről írt dolgozata. Aktualitását az adja, hogy a két világháború között több mint 100 amerikai járt a klinikán. A nevesebbeket a cikk külön is említi.

Audiológiai vándorgyűlés

Szeptember 4-6. között tartották a Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesülete Audiológiai Szekciójának 44. vándorgyűlését Kecskeméten. A fő témák a következők voltak: korszerű audiológiai diagnosztika, vezetékes bántalmak rehabilitációja – tudtuk meg dr. **Küstel Mariannától**, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika egyetemi docensétől, az Audiológiai Szekció titkárától. A vándorgyűlésen egyetemünk 8 fül-orr-gégész-audiológus orvos és egy TDK-s orvostanhallgató képviselte. Dr. **Répássy Gábor** professzor úr a cochlearis implantációs kerekasztal megbeszélésén vett részt, előadást tartottak még a zenehallgatásról cochlearis implantáció után (**Kiss-Küstel-Répássy**), beszámoltak a cochlearis implantáció infektológiai vonatkozásairól (**Bognár-Küstel-Mészner-Répássy**), valamint a számítógép és az otoneurológia kapcsolatáról (**Szirmai Ágnes**). Az eseményen elhangzottakból kiemelendő a SINOSZ (Siketek és Nagyothallók Egyesülete) elnökének felhívása, amelyben arra kérte az audiológusokat, hogy írják alá a hallókészülék-rendelés irányelveit módosító kiáltványt. Ugyanolyan jelentős szigorítások történtek az elmúlt hónapokban ezen a területen. A kongresszuson 350 regisztrált résztvevő volt, audiológusok, akusztikusok, asszisztensek, kiállítók. Huszonhét előadás hangzott el, többen foglalkoztak a gyermekkori hallászavarok, a rehabilitáció, a centrális hallászavarok és a cochlearis implantáció kérdésével. Az Audiológiai Szekció vezetősége megállapodott abban, hogy a jövő évi vándorgyűlés színhelye Miskolc lesz.

Alapítványi díj

Szeptember 12-én a II. sz. Gyermekklinikán adták át az Amerikai Kereskedelmi Kamara Alapítványa által meghirdetett pályázat díjait. A klinika egy Hill-Rom Primo antidecubitus matracot kapott kompresszorral, kiültető párnával. A másik két díjazott – a Heim Pál Gyermekkórház és a miskolci BAZ Megyei Kórház gyermekintenzív osztálya – ugyanebben a tárgyi díjban részesült.

Hypertoniológusok fóruma

A Magyar Hypertonia Társaság, valamint dr. **Tislér András** adjunktus, a fórum elnöke (I. sz. Belgyógyászati Klinika) szeptember 14-16-ig közösen szervezte meg harmadik alkalommal a fiatal hypertoniológusok fórumát Hajdúszoboszlón. A két évvel ezelőtti sikeres „szárnypróbálgatás” és a tavalyi szinten jól sikerült „megmérettetés” után az esemény immár hagyománnyá vált. A fórumnak a továbbképzés mellett a kezdetektől feladata volt, hogy lehetőséget nyújtson a fiataloknak a magas vérnyomással kapcsolatos kutatási eredményeik bemutatására. Szóba került a célszerv-károsodások patomechanizmusa, diagnózisa, kezelése, a központi idegrendszer, a gyors cardiovascularis adaptáció vizsgálata cukorbeteg és nem cukorbeteg hypertóniásokban, valamint nem hypertóniás cukorbetegekben, a RAS-blokád jelentősége a célszerv-védelemben, továbbá: kardiovaszkuláris vs. renális „kontinuum” avagy a vesék az erek történetét mondják el. Beszéltek az új molekuláris közvetítőkről a szívsvetési átépülésben. A fórum tudományos programja kötelezően választható egyetemi tanfolyamnak minősült és a részvétellel 22 kreditpontot lehetett szerezni.

Családorvosi kurzus

Az egyetem Családorvosi Tanszéke és az Oktató Családorvosok Magyarországi Kollégiuma Szervezésében szeptember 15-én megkezdődött a II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán az idei tanév első akkreditált továbbképzése. A téma időszerű, hiszen évről évre jelentősen emelkedik a hypertóniás betegek száma. Az előadások között szerepelt az érintettek korszerű kombinált kezelése, az új kezelési eredmények halmozott kockázatú egyéneknek, a szorongásos betegségek diagnosztikája és terápiája, a depresszió diagnosztikája és kezelése, a dohányzás szerepe a keringési és légzési betegségekben, az AMI utáni szívelégtelenség jelentősége és kezelése. A tanfolyam tesztvizsgával zárult és 22 pontot ért.

Allergológiai továbbképzés

Allergológiai és klinikai immunológiai továbbképzést tartanak október 1-től 5-ig a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán egyetemi előadók bevonásával. A szaktanfolyam kötelező a szakorvos jelöltek számára. Mivel a továbbképzésen kreditpont szerezhető, évről évre szakorvosok is jelzik a részvételi szándékukat. Az előadások témái: az élelmiszerallergia, az ekcéma, a dermatitis, az immunológiai alapkérdések, az orvosi genomika, illetve az említett fül-orr-gégészeti vonatkozásai.

Módosuló tevékenység

A munkaegészségügyi szaktevékenységek, illetve a foglalkozás-egészségügyi orvosok feladatai változatlanok maradnak abban, hogy kiszűrjék a speciális munkák okozta elváltozásokat. A Munkavédelmi Törvény 2007-es változása azonban az üzemorvosok tevékenységét, illetve felügyeleti szintjét is módosíthatja. Többek között erről is beszéltek a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ

Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézetében szeptember 28-án megrendezett továbbképző tanfolyamon, amelyet egyetemünk Munka- és Környezetegészségügyi Tanszéke rendezett munkaegészségügyi szakorvosoknak. A témák között szerepelt még a foglalkozási megbetegedések és gyanújuk bejelentése, kivizsgálása, kompenzációja, a kockázatok értékelése, elemzése, a veszélyes anyagok újraszabályozása, a kémiai biztonsági jelentés és expozíciós forgatókönyv. A tanfolyam tesztvizsgával zárult.

Patológus kongresszus

A Magyar Patológusok Társasága 66. patológus kongresszusát rendezte meg Balatonfüreden október 4-6-ig. A tanácskozás foglalkozik a gasztrointesztinális, a nőgyógyászati és emlő, valamint a kardiovaszkuláris patológiával, valamint a szakterület jogi felelősségével. A metszet-szemináriumokon hasonló témákkal találkozhatnak a résztvevők. Érdekes eseteket hallhatnak az előadóktól. Szó lesz például az utóbbi másfél évtizedben felfedezett *Helicobacter pylori* kimutatására használt technikák összehasonlító vizsgálatáról (**Szirtes I., Halász J., Székács E., Szabó Zs., Kiss A., Lotz G.**) is. A mikroszkópszobában a metszet-szemináriumok anyagai a kongresszus egész ideje alatt megtekinthetők lesznek. Az esemény több száz résztvevője között egyetemünk valamennyi patológusa jelen lesz.

Tudományos előadás

Október 11-én 13 órakor a II. sz. Belklinika tantermében (1088 Budapest, Szentkirályi u. 46.) prof. **Sushil Kumar Jain** (Louisiana State University, USA) „Oxidative stress, antioxidants and vascular inflammation in diabetes” címmel előadást tart. Minden érdeklődő megjelenésére számítunk. További információ: Somogyi@bel2.sote.hu

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI KAR

Esti programok

Az első őszi TF-esték előadója **Járai Zsigmond**, a Magyar Nemzeti Bank korábbi elnöke volt szeptember 21-én. Verset mondott **Takács Bence**. Néhány nappal később, szeptember 24-én este a Kékgolyó utcában lévő evangélikus templomban **Kubik Anna** Magyar Örökség-díjas színművész színvonalas műsorát hallhatták, a TF-esek szervezésében, az érdeklődők.

Erasmus ösztöndíj

Ebben a tanévben húsz TF-es diák és egy PhD-hallgató nyert ERASMUS tanulmányi ösztöndíjat. A kiválasztottak számos európai város – Köln, Montpellier, Gent, Amsterdam, Salzburg, Varsó, Wrocław – egyetemén tanulnak majd.

Vértanúkra emlékeznek

Már az őszi félév kezdete óta készülődik a Tehetséges Fiatalok műhelye az október 6-án tartandó aradi vértanúkkal kapcsolatos emlékműsorra, amelyet két nappal korábban, október 4-én a TF kar parkjában tartanak. A hallgatók megkoszorúzzák az udvaron álló kopjafát. A krónikás énekek alapján megemlékeznek a vértanúhalált halt hősről. Hangszerrel kísérik a dalokat és az átkötő szövegeket – hallottuk **Nemerkényiné Hidegkuti Krisztinától**, a TF-műhely alapító tanáráról, aki elmondta még, hogy a műhelytagok között nem csak aktív diákok, hanem PhD-hallgatók, illetve már végzett pedagógusok is vannak.

Kongresszus az élet méltóságáért

Az Európai Palliatív Ellátási Szövetség (EAPC) június 7-9. között Budapesten rendezte meg 10. kongresszusát, 2100 résztvevővel. A hivatalos megnyitót **Sólyom László** köztársasági elnök úr tartotta. A hospice és palliatív szakma legnagyobb nemzetközi rendezvényének kiemelt témái a súlyos állapotú betegek – felnőttek és gyermekek – kezelése, a palliatív ellátásban tapasztalható regionális különbségek feltérképezése és csökkentése, valamint a végstádiumú betegek gondozásának szociális és kulturális aspektusai voltak. A kongresszus szervezésében egyetemünk Magatartástudományi Intézetének Tanatológia Munkacsoportja kiemelt szerepet vállalt.

A **hospice** a haldokló – első sorban daganatos – betegek humánus gondozását végző szervezet. A hospice gondozás célja a betegek életminőségének javítása (testi és lelki szenvedéseik enyhítése, fizikai és szellemi aktivitásuk támogatása), valamint a hozzátartozók segítése a betegség és a gyász terheinek viselésében. A WHO 1990-es definíciója szélesebb alapokra helyezte a hospice filozófiát, szellemiséget: a **palliatív ellátás** a súlyos tünetek kezelését, az életminőség-javító terápiák összességét jelenti elsősorban, a hospice pedig mindennek a szellemiségét, filozófiáját; a két fogalom tehát szorosan összekapcsolódik. A palliatív ellátás mint gondozási forma immár az egészségügyi rendszer integráns része. Magyarországon jelenleg 45 hospice szolgáltatást végző fekvőbeteg intézmény, illetve otthoni szakápolási szolgálat működik kiemelt OEP finanszírozással. A rendelkezésre álló kb. 200 hospice ágy messze nem fedezi az ilyen irányú szükségleteket. Régióinkban problémát jelent, hogy kevés a lehetőség az alap- és továbbképzésre. Az érdeklődők ezért gyakran külföldön szerzik meg a szakmai képesítésüket. A képzett szakemberek hiánya megnehezíti a palliatív ellátó rendszer kiépítését és fenntartását.

Tevékeny részvétel

Az Európai Palliatív Ellátási Szövetség (European Association for Palliative Care) 10. kongresszusát Budapesten rendezte meg, ezzel is rámutatva a fejlődés szükséges irányára, hiszen a társaság történetében először tartotta legnagyobb szakmai rendezvényét Kelet-Európában. Az EAPC és a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület által szervezett tanácskozás ideje alatt a 68 országból érkezett, több mint 2100 résztvevő a legnagyobb nemzetközi szakértők segítségével ismerkedhetett meg a hospice és palliatív ellátás fejlődésével, jövőbeni lehetőségeivel és kihívásaival. A kongresszuson jelenlévők

■ A szervezők ÁOK és PhD hallgatókkal a kóktélhajón

zöme orvos, kisebb része egészségügyi szakdolgozó volt. A palliatív terápia, a haldokló betegek ellátásának graduális és posztgraduális egyetemi oktatása több szekcióban kiemelt témaként szerepelt.

A rendezvényen kiemelkedő szerepet vállaltak az egyetemünk Magatartástudományi Intézetében működő „A halál, haldoklás, gyász pszichológiai kérdéseivel és a súlyos betegeket ellátó egészségügyi dolgozók lelki egészségével foglalkozó” (röviden: Tanatológia) munkacsoportban (<http://www.magtud.sote.hu/tanatologiai-kutatocsoport.htm>) dolgozók: a Szervező Bizottság munkájában dr. **Hegedűs Katalin** (aki az EAPC vezetőségében is tevékenykedik) elnökként, dr. **Pilling János** és **Zana Ágnes** tagként vett részt. Intézetünk, illetve munkacsoportunk több előadással, poszterrel képviselte magát a kongresszuson:

■ Effect of end-of-life education on medical students' death attitude (**Hegedűs K., Zana Á., Szabó G.**);

■ Workplace stress and social support among nurses working in palliative care and nurses caring for elderly patients (**Szabó N., Szabó G., Hegedűs K.**);

■ Study on death attitude with the Lester Attitude toward Death Scale (**Zana Á., Hegedűs K., Szabó G.**);

■ An aspect of organ-removal: grief reaction of dead-donors' relatives (**Smudla A.**).

Sikeres pluszprogramok

A kongresszus előkonferenciájaként június 6-án „Összetartozás és hiány. Veszteségek a családban” címen – a Napfogyatkozás Egyesület IV. országos konferenciájaként – 250 magyar résztvevővel a gyászról és a veszteségek feldolgozásának lehetőségeiről tartottak sikeres rendezvényt, melyet dr. **Pilling János** pszichiáter, a Magatartástudományi Intézet oktatója szervezett.

A tudományos programok mellett nagy érdeklődésre tartott számot a szintén általunk szervezett kiállítás, amely a kongresszus jelmondatával egyezően – „Connecting Diversity – Bridges” – meghirdetett művészeti pályázatra beérkezett műveket vonultatta fel. A pályázaton a kongresszus regisztrált résztvevői vehettek részt bármilyen képzőművészeti alkotással – rajzzal, festménnyel, fotóval, kollázssal, metszettel, kispasztikával. Negyvenkét műalkotás érkezett a világ minden tájáról. A pályázat célja a palliatív gondozás egységének és sokszínűségének kifejezése volt a híd szimbólumán keresztül, vagy más szabadon választott témában, amely kifejezi a palliatív ellátás szellemiségét, annak nehézségeit, örömeit és a személyes élményeket. A kiállítást megtekintette Erzsébet asszony, Sólyom László köztársasági elnök úr felesége is, és elismeréssel nyilatkozott róla.

dr. **Hegedűs Katalin** –
dr. **Pilling János** – **Zana Ágnes**
Magatartástudományi Intézet

SHAO kongresszus

A Magyar Szemészeti Szakdolgozók Egyesülete (SHAO) két évente rendez meg az ország különböző városaiban kongresszusát, amely már „nemzetközivé” nőtte ki magát. Idén Székesfehérváron voltunk augusztus 30-tól szeptember 1-ig. A VI. kongresszusra a Szemészeti Klinikával együtt 11 előadással és 2 poszterrel készültünk. A tudományos ülésen ápolónők, asszisztensek, műtősnők tartottak színvonalas beszámolókat.

Rendkívül változatos, igényes előadásokat hallottunk, ami azért is szívet melengető, mert azt tükrözi, hogy a mindennapos gondok, megoldandó problémák ellenére is igény van tudományos újdonságokat, értékeket hangsúlyozó, megmutató találkozókra. A szakdolgozók lehetőséget kapnak arra, hogy kötetlenebb formában is tapasztalatot cserélhessenek egymással, hiszen a fehér asztal melletti beszélgetésekre legalább akkor szükség van, mint a technikai, szakmai újdonságok ismertetésére. Kell, hogy legyen időnk az öröme, bánatra, az egymásra figyelésre ebben a felgyorsult világban az ismert egészségügyi változások közepette.

Minden kongresszus zárásakor átadják a következő rendezőknek a vándorserleget. Székesfehérváron minket ért ez a megtiszteltetés, mert két év múlva Budapesten mi rendezzük a VII. SHAO Kongresszust.

Láng Tiborné

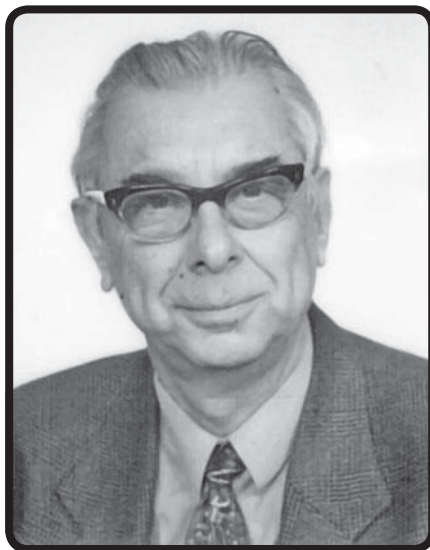
Búcsú Katona Györgytől* (1935 – 2007)

Kedves Gyurka!

Nem éreztük, hogy erről beszélnünk kellene, hiszen néhány hete, utolsó találkozásunkor is olyan derűs és energikus voltál, mint mindig abban a 35 évben, mióta ismerlek. 1972 szeptemberében találkoztunk először a „Puskinban”. Derűsen pipázva fogadtad a hallgatókat a szomszéd teremben az akkori E/2-t. Sokszor hallottuk a nevetést a szomszédból, a jó hangulatú gyakorlatok csillogó jelzőjét. Aztán a vizsgaidőszakok következtek, jó hírek, rossz hírek, rémhírek. Vigyázatok, a mentőkérdes a Katonánál a triptofán lebontása.

Múltak az évek és kollégák lettünk. Te voltál a tanulmányi felelős. Ez a pozíció nálunk akkor is, most is szolgálatot jelentett. Szervezni az oktatást, gondoskodni arról, hogy a gyakorlatok meg legyenek tartva, az előadások menjenek, ha cigánygyerekek potyognak is az égből. Meghatározó szereped volt a német kémia oktatás elindításában, fellendítésében, a szint fenntartásában. Mai világunkban, mikor körülöttünk szinte semmi sem működik, vagy nem úgy működik, ahogy kellene, ezt a szolgálatot, a kötelesség mindenek elé helyezését tanítani kell. Szeretted ezt csinálni, büszke voltál arra (úgy éreztük), hogy csinálhatod. Ha a fiatalabbaknak volt ötlete, nem söpörte le az asztalról, meghallgattad, és amit meg lehetett valósítani belőle, abban segítettél. Sokszor vizsgáztattunk együtt. Emlékszem végtelen türelmedre, amivel megpróbáltad egy-egy hallgatóból kihúzni a választ. Emlékszem arra is, amikor első medikus csoportom hallgatóit vizsgáztattad. Jött ki a szigorlatról egy kislány sugárzó arccal. Hogy sikerült, Erzszi? – kérdeztük. Megbuktam, mondta, de gyerekek, el nem tudjátok képzelni a Katona milyen rendes volt – folytatta, nem túlzás, boldogan. Faggattuk még a kérdésekről, de ő csak Rólad áradozott. Kapott tőled ez a hallgató valamit, biztatást, emberséget talán, ami számára fontosabb volt, mint a sikertelen vizsga. Tanítványaid gyakran visszajártak Hozzád, nemcsak a régi-ek, de azok is, akiknek nagyapjuk lehetnél. Most, hogy része lettél az örökkévalóságnak, szeretnénk a mi kis hátralévő arasznyi létünk számára megőrizni belőled minél többet.

Nyomot hagyta bennünk, belénk rögződtek gesztusaid, jellegzetes nézésed a szemüveg fölött, a mozdulatok, ahogy rendet rakta az íróasztalodon. Egy mérnök asztalán legyen mindig rend, nem mondtad, de sugalltad. Néhányan, magam is persze, nem tudván ellenállni az entrópia-csökkenés ama kis szigetének, amit az asztalod jelentett, azonnal kitöltöttük a rendelkezésre álló helyet. Megérkezvén, lépés közben megálltál, a metakommunikáció éreztette, hogy a világ normális rendjét érte sérelem, és addig nem mozdultál, míg a status quo helyre nem állt. Ennyi lenne, ez lenne, amit dr. **Katona György** egyetemi adjunktusról el kell mondanunk, ezek a lényegtelen apróságok, megszokások, élménymorzsák?

Természetesen nem. Jó oktató voltál, lényegre törő, igényes. Változni tudtál, ahogy az évtizedek a mi tárgyunkat is változtatták. Ugyanakkor hű is maradtál, hű ahhoz a témához, amit ifjú kutatóként kaptál, és amit szorgalmasan műveltél, míg nyugdíjba nem vonultál. Az E vitaminihiányos izomdisztrófia kutatása végigkísérte aktív tudományos életed. Modern műszerek híján, szűkös támogatásból egyik kezeden ceruzával, másik

kezeden a spektrofotométer potenciométerét tekerve, egyik szemmeddel a stopperórán, másikkal a fotométer kijelzőjét figyelve mérted az izom kolinszteráz aktivitását. Digitális korunkban ezek már idegenül hangzanak, de a magyar kutatás félmúltja még sokunk idegeiben benne van. Talán dolgozhattál volna jobb körülmények között is, ha csatlakozol másokhoz, de Te kitartottál **Székessy** professzor asszony tudományos hagyatéka mellett, és ezt is tiszteljük Benned.

Mi, munkatársak és barátok sokat veszítettünk, nemcsak lelkileg, Az egy munkahelyen eltöltött évtizedek alatt természetesen mindenki tud a másik családjáról is valamit. Együtt örültünk a laborban született gyermeknek, a gimnáziumi felvételinek, az érettséginek. Emlékszünk apai büszkeségedre, ha lányod időnként velünk jött ebédelni, vagy egy-két jelesebb labor-ünnepségen ő is ott volt. Éreztük azt a rajongó szeretetet és őszinte tiszteletet, amivel feleséged iránt viseltetted. Ki kell emelni a tiszteletet, ezt a napjainkban oly ritka erényt, ami két ember kapcsolatát még szorosabbá fűzi. Családod szilárd háttered volt egy megalkuvásmentes élethez. A **Kittenberger** ősök nem szegyenek.

Kedves Gyurka, része voltál és maradsz munkánkban és feladatunkban, tanítani a jövő orvosgenerációit. Itt töltött életed, tanítványaidban, kollégáidban folytatódik. Fáj ez a mostani búcsú, de befejezetlen beszélgetésünk a jövőben is folytatódhat.

Kedves Gyurka, kollégánk és barátunk, Isten Veled!

Dr. Tretter László

* Dr. Katona György az Orvosi Biokémiai Intézet szaknádósója január 15-én hunyt el.

Hetvenkét éve hunyt el Pajor Sándor

Egyetemünk Egészségtudományi Kara a Vas, illetve a Szentkirály utcában abban az épületben működik, ahol korábban a Fővárosi Balassa János Kórház, a háború előtti időben pedig a Pajor Szanatórium volt. Nevét dr. Pajor Sándorról (1861-1935) kapta.

A névadó orvos a bécsi egyetemen szerezte diplomáját. Három évig ott maradt és az Általános Kórházban dolgozott, majd hazatérve a Rókus és István Kórházban gyakornokoskodott. Később a budapesti egyetem bőr- és nemikórtani klinikáján tanársegéd. 1888-tól külföldi tanulmányúton járt, hosszabb időt töltött a bécsi egyetem bőrgyógyászati klinikáján és vizegyógyintézetében.

1889-től Budapesten a Szentkirályi utcában megalapította vizegyógyintézetét, amit hamarosan kibővített a párhuzamos Vas utca felé. 1908-ban itt épült fel **Hüttl Dezső** építész tervei szerint a Pajor Szanatórium és Vizegyógyintézet (Vas utca 17.). 1913-ban a Szentkirályi utcai szárny átépítésével jött létre az egységes gyógyintézet.

Az épületben műtők, szülészoba, urológia, stb. voltak. Szanatóriuma az ország akkori legnagyobb magángyógyintézete volt, ahol

a szabad orvosválasztás alapján, a betegek kívánságára külsősöket is felkérhettek kezelések és műtétek elvégzésére. Így **Hüttl Hümmér**, **Dollinger Gyula**, **Ádám Lajos**, **Pólya Jenő**, **Pommersheim Ferenc** és mások is operáltak a szanatóriumban. A belgyógyászok között találjuk **Jendrassik Ernőt**, báró **Korányi Sándort** és **Haynal Imrét** is. Számos korszerű diagnosztikai és terápiás eljárást alkalmaztak luxus körülmények között, amelyek részletes tárgyalására egy rövid megemlékezés kapcsán nincs mód.

Ma, amikor a felújított és korszerűsített, nagyon szép épületben, az Egészségtudományi Karon tartózkodunk, gondoljunk az alapító orvosra is, akinek síremléke a Kerepesi temetőben pár méterre van a közelmúltban felújított **József Attila** és családja sírjától, több híres orvosprofesszor szomszédságában.

Honti József dr.

Ötcsillagos komfort megint Gólyatábori aniz Tatáról

A második oldalon közölt hangulati bevezető után belevágok a kellős közepébe. Egy gólya szerint ezren vannak, a táborvezető **Lőrincz Ákos** szerint 850 lakója van a tábornak: 500 hallgató és 350 instruktor. A konyhán azt az információt kapom, hogy aznapra 910 adag ebédet rendeltek tőlük. Nyilván, valahol középtájon van az igazság. Ahogy számolom, durván másfél gólyára jut egy felsőbb éves. Huszonkét kocsiból álló különvonat hozza-viszi a táborozókat. Az ellátásért, szállásért és utazásért naponta kétezer forintot fizetnek mind a gólyák, mint az instruktorok. Ehhez még hozzájön az a költség, amiből az egyentrikókat és egyéb megjelenéssel kapcsolatos kiadásokat fedezik a betűk. Persze vannak szponzorai, s bevételt hoznak a helyszínen működtetett büfék, beleértve a sörözőt, teázót, palacsintázót stb.

■ Az ÁOK fórum tanár résztvevői

A szervezők

A gólyatábor szervezése az IÖCS privilégiuma, ami hosszú hónapokig, szigorúan hierar-

chikus rendben zajlik. A téli vizsgaidőszakot követően indul a csúcsüzem. A tábor ideje alatt már minden olajozottan zajlik, mert csak a kipróbált és bizonyított instruktorok jöhet-

nek, és persze jelentkezőből nincs hiány, van honnan válogatni.

A csapatépítés a legfontosabb céljuk, mondja a többi közt Lőrincz Ákos, aki aztán hosszan beszél annak fontosságáról, hogy összekovácsolódjon a tanulócsoporthoz, mert együtt, egymást segítve sokkal nagyobb esélyük van sikeresen elvégezni az egyetemet. **Rébb Anikó** helyeslőleg bólogat. Ő az ELTE biológia szakán folytatta a FOK-on megkezdett tanulmányait. Mint mondja, az egész ottani évfolyamból legfeljebb ha tíz embert ismer. A kreditrendszer következtében a korábbi tanulócsoporthoz teljesen megszűntek, bár azt is hozzáteszi, hogy a biológiai szakon legfeljebb, ha fele annyit kell tanulni egy jó átlaghoz, mint a FOK-on. További különbség, hogy első évben szinte minden vizsga írásbeli, és semmilyen gyakorlati oktatás nincs, csak előadás előadás hátán. Az instruktorok általában az első év végéig fogják a gólyák kezét, amíg kellő rutint nem szereznek az egyetemi polgári léthez. Hazaérkezés után nem sokkal együtt iratkoznak be, körbeviszik őket az egyetemi épület-erdőben, átadják az évek alatt felhalmozott túlélési információkat jegyzetekről, tanárokról, jó kifőzdékről, és még ki tudja mi mindenről...

Fórum

Vannak tanárok, akikről tudják, hogy szívesen jönnek látogatóba a táborba, és vannak, akiket minden áron szeretnének lecsalni. Főleg az első év húzós tárgyainak oktatóit. A gólyák isszák a szavakat. Többüket kérdezem a felvételiről, és szinte egybehangzóan kapom azt a választ, hogy bizony nehéz volt. De könnyebb lehetett volna, ha „stresszelés” helyett inkább a tanulással törődtek volna. Akikkel beszélgetek, szinte mindenkinek két nyelvvizsgája van: leggyakrabban angol-német. Nem ritka az angol felsőfokú mellett egy német középfokú, szóval szinte mindenki hozza a maximális 24 pluszpontot. Azt is leszűrtem, hogy akik főként ÁOK-ra, FOK-ra, GYTK-ra jöttek, nem nagyon voltak hajlandóak kompromisszumra. Ha tavaly nem sikerült, inkább kihagytak egy évet, és újra nekiveselkedtek a felvételinek, minthogy más egyetemre menjenek.

Hiányolom a TF-eseket a gólyatáborból, mire Ákos elkezd elcsúszni a hely szűkösségét. Nem bonyolodom bele, de nem hagyhatom ki a froclit, vagyis hogy netán nem féltékenység okán tartják távol a jókötésű sportos fiúkat a csinos gólyalányoktól...? Ákos mosolyog, de biztosít róla, hogy nem ez az ok, hanem a helyszűke. Két éve volt már közös tábor, de azóta nagyon megnövekedtek az elsőéves hallgatói létszámok, ma már nem férnének el.

Idén a csoportneveket túlnyomórészt az állatvilág inspirálta, színekben és ötletekben nem volt hiány. Felsorolok néhányat – a teljesség igénye nélkül – e nevekből, viszont szintén helyhiány miatt nem tudom vállalni, hogy a hozzájuk tartozó indulókat is közreadjam. E veszteség miatt szíves elnézést kérek az olvasóktól, és a Hardkorhangyák, a Chonka csirkék, a Disznócskák, a Puszi cat-ek, a Medveállatok, a Világ csirkéi egybesüljetelek – fűszeresen. A Bocikák és a Hamár homárok nevében csak azzal búcsúzhatok, hogy jövőre velük is ugyanott.

Tolnai Kata

HALLGATÓI PROGRAMOK

Semmelweis Börze

Minden kedves érdeklődőt szeretettel vár az Instruktor Öntevékeny Csoport az október 8-án reggel 9-től délután 5-ig tartó Semmelweis Börzén. Aki ellátogat a rendezvényre, találkozhat az egyetemi élet legfontosabb képviselőivel. Ott lesz a börzén az Instruktor Öntevékeny Csoport, természetesen minden kar hallgatói önkormányzata, a TDK tanács, a Humánia, a Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program, és képviselteti magát a többi közt a Semmelweis Egyetem újság szerkesztőbizottsága is.

Gólyabál 2007

Idén október 22-én rendez meg az Instruktor Öntevékeny Csoport a Semmelweis Egyetem hagyományos Gólyabálját. A kapuk az elsőök számára este fél hatkor, míg a többieknek nyolckor nyílnak meg. A bálon fellép többek között az Anima Sound System, a Pannonia All Star SKA Orchestra és a VODKU együttes is. A hajnalig tartó teljesen füstmentes mulatság (a szervezőktől kapott információ alapján, dohányozni szigorúan csak az arra kijelölt helyeken lesz szabad) Westernpulttal, Kótelbárral, Galéria klubbal

és sok egyéb meglepetéssel várja az igényesen szórakozni vágyókat.

NPP

Művészeti tábor 2007

A Semmelweis Egyetem Szakszervezete idén ötödik alkalommal szervezte meg hagyományos művészeti táborát gyermekeknek Balatonvilágoson.

A táborban összesen 70 gyermek vett részt 5-18 éves korig. A korábban megszokott programokat (színjátszás, versmondás, néptánc, torna, kézművesség, sport, szituációs jelmezbál, fürdés, túrázás, disco, egyéb csoportjátékok, esti mese, vetítés stb.) kibővítettük önismereti csoportjátékokkal, pszichológusi közreműködéssel történő beszélgetésekkel, valamint minden turnus részt vett egy szeretet partin. A tábor jellegzetessége, hogy befogad kicsit és nagyot, sérülteket és egészségeket. Programjai segítségével toleranciára, önismeretre, türelemre, önfelkészítésre tanít. A táborlakók között volt elvált szülők gyermeke, szorongó, olvasási- és írásproblémával küszködő, hiperaktív, magatartászavaros stb. gyerek egyaránt. Jövőre Agárdon fogunk táborozni.

Várom minden egyetemi dolgozó gyermekét szeretettel!

Tószoki Anikó táborvezető

Fotó: D. Kiss Balázs

A nyolcvanéves Halász Bélát pályatársai és barátai köszöntötték az Akadémián

Tata: Kétlábon járó gólyák – 2007. augusztus

Hamár Homár egészségügyi szervezők

Karádi István ÁOK dékán a gólyák közt –
mindenre válaszolt, amit kérdeztek tőle

Medveállatkák

Rébb Anikó, Lehóczki
Petra és Györgyi Zoltán

Alkalmi csoportkép székekkel és szárnyasokkal

Puszi Catek

Remek kiállítású csapat

Fotó: Tolnai Kata